

Magien opstår i

Ryet Børnehus

Pædagogisk læreplan for Ryet Børnehus

Bavnehøj Park 4A, 3500 Værløse

Indholdsfortegnelse

Hvem er vi?	3
Evaluering af forrige periodes pædagogiske læreplan	4
Pædagogisk læreplan	6
Fælles pædagogisk grundlag	7
Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	8
Pædagogisk læringsmiljø samt	13
fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø.....	13
Samarbejde med forældre	21
Børn i udsatte positioner	27
Sammenhænge	31
Inddragelse af lokalsamfundet	33
De seks læreplanstemaer	39
Alsidig personlig udvikling.....	40
Social udvikling	44
Kommunikation og sprog	46
Krop, sanser og bevægelse	49
Natur, udeliv og science	55
Kultur, æstetik og fællesskab	58
Evalueringskultur	61

Hvem er vi?

Ryet Børnehus, Bavnehøj Park 4A, ligger tæt på Værløse centrum, samt Ryet skov.

Vi består af ca. 25 vuggestuebørn og 55 Børnehavebørn, 12 pædagoger og 7 pædagogmedhjælpere, en køkkenassistent og en dagtilbudsleder.

Ryet Børnehus ligger i et område hvor vi både modtager børn fra leje og ejerboliger, hvilket vi ser som en stor fordel i vores hverdag.

Vi modtager socioøkonomiske midler som betyder at vi har 1 ekstra voksne i vores hus. Samt vi har en andel børn, der kommer fra en flersproget kontekst, som gør at vi også får nogle ekstra timer til sproglige indsatser. Derfor har vi valgt at vores pædagog/pædagogmedhjælper sammensætning er ca. 70/30.

Vi har valgt at vores profil er sprog, da vi mener at sproget er en vigtig forudsætning i forhold til at skabe sig et godt børneliv og senere et godt voksent liv. I praksis betyder det at alle pædagoger og pædagogmedhjælpere har en del efteruddannelse inden for børns sproglige udvikling og hvordan vi får skabt et rigt sprogstimulerende miljø for børnene. Forældrene har fået tilbudt et oplæg om hvordan man sprogstimulerer sit barn hjemme. Vi arbejder ud fra et værktøj der hedder sprograppen, hvor vi sprogvurderer alle børn når de er to år, for at få et godt grundlag til at sammensætte en plan for at arbejde med det enkeltes barn sproglige udvikling. Vi har en pædagog på hver stue der er ansvarlig for det sproglige læringsmiljø og som deltager i sparringsnetværk med en sprogkonsulent, for hele tiden at optimerer det sproglige læringsmiljø. Derudover har vi en sprogpædagog der hovedsagligt arbejder med sproglige indsatser med børn, der er kommet i fokuseret eller særlig indsats i den 2 årige sprogvurdering og også før de er 2 år, hvis der er en forsinkelse i den sproglige udvikling.

Vi har PPR-pædagog tilknyttet huset, som har et særligt blik for at få skabt gode inkluderende læringsmiljøer, som alle børn kan profiterer af.

Både vores hus og vores legeplads er indrettet med mange små legezoner, der gør det muligt for børnene at dele sig op i mindre grupper. Her kan de fordybe sig i en leg, uden at blive forstyrret af de andre børn og på den måde få opbygget nogle gode børnefællesskaber, hvor alle børn har deltagelses mulighed med guidning fra det pædagogiske personale.

Vi har et tæt samarbejde med forældrene, for sammen at give børnene de bedste betingelser for et godt børneliv og nogle gode rammer for dannelse og læring og tilbyder alle forældre et til flere hjemmebesøg.

Evaluering af forrige periodes pædagogiske læreplan

På baggrund af oplæg fra dagtilbudsleder og faglige fyrtårne, har både medarbejdere og forældrebestyrelsen drøftet analysen af den seneste periodes PEF, som er vores planlægnings- og evaluerings redskab i Furesø samt anden pædagogisk dokumentation. Det har givet anledning til justering af læreplanen. De retningsgivende refleksioner er opdaterede og der er beskrevet nye eksempler på den pædagogiske praksis ind i den pædagogiske læreplan.

Ud fra analysen og drøftelserne har dagtilbudsleder konkluderet følgende om børns oplevelser og hvordan det pædagogiske læringsmiljø indfrier vores pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag.

Opsamling:

Vi har gennem de sidste 2 år arbejdet med et ønske om at udvikle børnenes legekompeter og derfor set på, hvordan vores læringsmiljøer og voksenpositioner understøtter børns leg. Dette er sket med en opkvalificering af det pædagogiske personales viden på området, observationer hen over dagen, udvikling af nye rutiner og værktøjer, og det har givet anledning til en ny struktur omkring leg, henover hele dagen og i samarbejdet med forældrene om læringsmiljøet hjemme.

Børns oplevelser og børns perspektiver:

Efter at have indført leg i struktureret legezone efter frugt, ser vi at børnene får nye og flere legerelationer, og det skaber mere ro i overgangen fra frugt til fri leg, samt børnene er mere fordybet i legen. Vi oplever at børnene efterspørger legen i de strukturerede legezone og ser frem til at den kommer. Forældrene har kommenteret på at deres barn omtaler flere forskellige legekammerater. Efter at have udviklet voksenstyret legeskab på legepladsen og struktureret at de voksne hver dag, midt på dagen, sætter mindst en guidet leg i gang og en anden voksen sørger for at hjælpe de usikre legere ind i legen, ser vi at børnene leger med flere forskellige og på tværs af stuerne. Vi ser også at børnene udvikler nye lege og spørger ind til de voksenguidede aktivitetskasser, samt at børnene spørger til og kommer med ideer til fælleslegene.

Hvordan har vi indfriet vores pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag:

Vi har observeret vores praksis og set hvad børnene havde brug for at udvikle. Herefter har vi set på vores læringsmiljøer og voksenpositioner samt struktureret hvem, hvordan og hvornår der skal arbejdes med struktureret leg i vores rutiner. Vi har bl.a. haft fokus på inklusion af børn i udsatte positioner, børns fællesskaber, æstetisk børnemiljø og inddragelse af forældre. Vi oplevede at nogle børn ikke var i leg, når vi var på legepladsen, at andre ikke var stærke i at initiere en leg, udvikle en leg og afslutte en leg, at nogen børn havde få legerelationer og reagerer når bedste venen holdt fri, samt at der var uro i overgangen fra frugt til leg på stuen. Nu ser vi flere stærke legere, at alle børn har flere legerelationer og de voksne bedre kan vurdere deres rolle i legen, om de skal gå foran, ved siden af eller bagved. De voksne har fået værktøjer fra Sunshine Circles og bruger dem til at

inkluderer de mere urolige børn i fælleslege og derved i fællesskabet. Vi oplever en tydelighed for børnene om, hvad de skal i overgangen fra frugt til leg, der har givet en ro på stuerne.

Rent fysisk har vi arbejdet med de forskellige legezoner, både i forhold til piktogrammer, så det er tydeligt hvad børnene kan lege i legezone, legetøjet passer til vores ønsker for legezone og i forhold til at skærme legezone, så børnene ikke så let bliver afledt.

Forældrene er inddraget via oplæg om leg, sidemandsoplæring til arrangement af guidet leg, samt vi har udviklet en aktivitetsfolder til forældrene med tilhørende aktivitetsark, så forældrene kan blive inspireret til voksenguidet leg med deres barn. Hele forældredelen har vi fået mange positive tilbagemeldinger på og vi hører fra børnene at de har lavet nogle af aktiviteterne fra folderen.

Vi har også udviklet muleposer med LEGO og en guideline som forældrene kan låne med hjem. Her er børnene kommet stolte tilbage og fortalt at de har leget det med deres forældre, samt forældrene har spurgt til om vi havde flere muleposer de kunne låne.

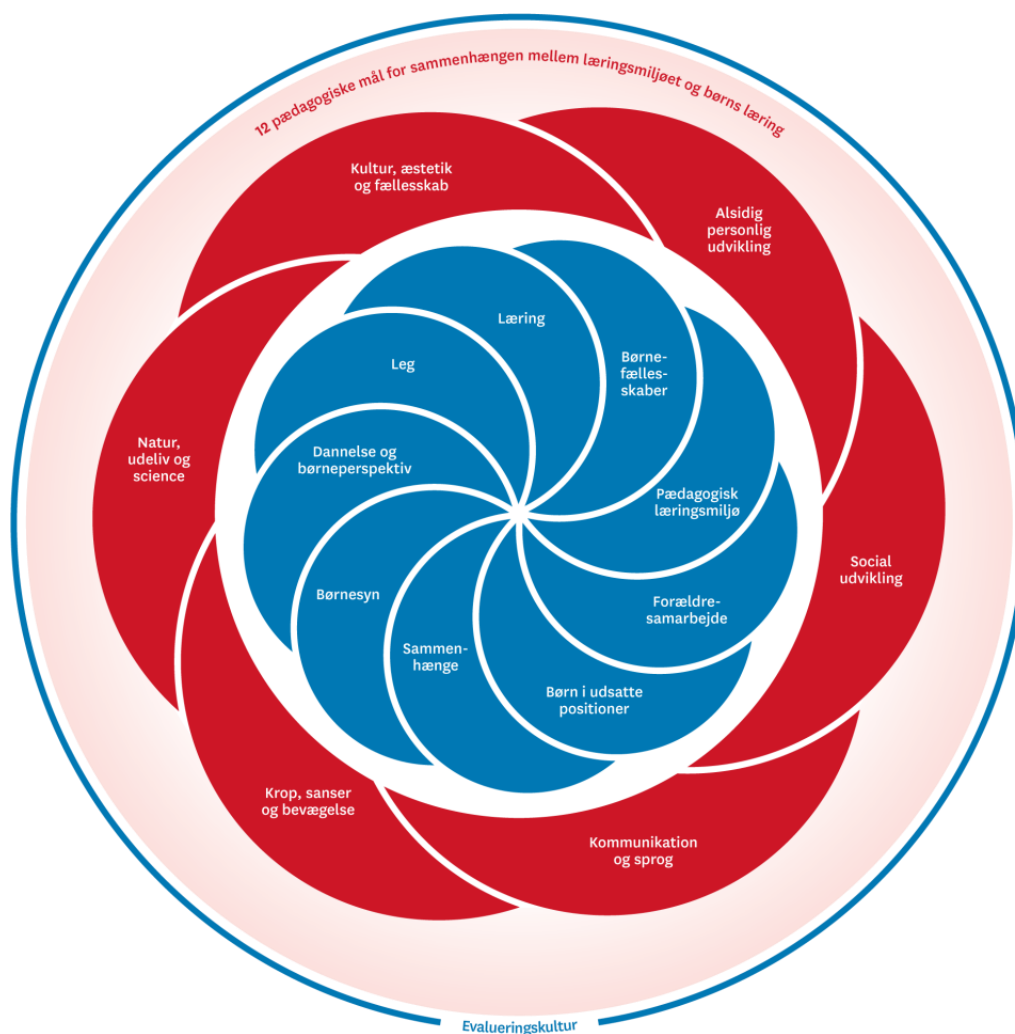
Pædagogisk læreplan

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen Den styrkede pædagogiske læreplan, rammer og indhold.

Læreplanen er et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske overvejelser, refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde. Børnenes perspektiv og børnefællesskabet skal inddrages og læreplanen skal tage højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov.

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, det blå centrum i ”blomsten” samt de seks læreplanstemaer, de røde kronblade på ”blomsten” og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Dagtilbudslederen har ansvaret for at udvikle den omkransende evalueringskultur.

Fælles pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

De centrale elementer i den styrkede læreplan er:

- ❖ Børnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv.
- ❖ Dannelse og børneperspektiv. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- ❖ Leg. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- ❖ Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- ❖ Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- ❖ Pædagogisk læringsmiljø. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- ❖ Forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- ❖ Børn i udsatte positioner. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- ❖ Sammenhæng til børnehaveklassen. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.

Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14)

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Barnesyn. Det at være barn har værdi i sig selv. Børn ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, det pædagogiske personale er ansvarlige for.

Furesø kommunes [Børne- og ungepolitik](#) beskriver de overordnede rammer for:

- Demokrati & Medborgerskab
- Læring & Læringsmiljøer
- Fællesskab & Inklusion
- Forældre & Forældresamarbejde
- Faglig indsats & Sammenhænge
- Den generelle forbyggende indsats

Dannelse og børneperspektiv. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Børn i dagtilbud skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.

Furesø Kommune beskriver i det fælles lærings- og dannelsessyn hvordan vi forstår begrebet dannelse og hvordan vi skaber dannelsesmuligheder for børn i dagtilbud, vi siger det kort: ”at blive til nogen i små og store fællesskaber”. [Fælles lærings- og dannelsessyn](#). Dannelsesperspektivet kobler sig til læringsbegrebet og beskriver samspillet mellem barn og dets verden.

Leg. Leg har en værdi i sig selv. Leg er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet.

Læring. Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Læring i dagtilbud sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og rutiner.

I Furesø Kommunes fælles lærings- og dannelsessyn beskrives hvordan læring har fokus på de mangfoldige kompetencer børn tilegner sig; personlige, sociale og faglige. I Furesø Kommune vægter vi tre kendetegn for hvad børns udbytte sigter på: engagerede og deltagende; innovative og fejlmodige og ansvarlige og klimabevidste. Vi har fokus på børns progression og på deres nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber. Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende og alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende i en balance mellem individ og fællesskab.

Center for Dagtilbud, Skole og Forebyggelse vægter for 0 – 18 års området:

- 1 vision: Alle børn og unge skal trives, udvikle sig og lære ud fra deres individuelle forudsætninger, som en del af sociale fællesskaber – så de bliver livsduelige og får en ungdomsuddannelse.
- 2 grundsyn: En bred fælles forståelse af læring og dannelse som: ”at blive til nogen i små og store fællesskaber”.
- 3 målsætninger: fællesskaber; læring og rammer der understøtter.
- 4 principper: ressourcesyn; udgangspunkt i kontekst; børn og familier skal mødes med en samlet plan samt at styrke fagligheder styrker tværfagligheden.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Ryet ser vi alle børn som unikke, meningsskabende individer der er i fuld gang med at finde sig til rette i livet. Dagligdagen for barnet handler om leg, venskaber, om at lære og om at øve sig i at begå sig sammen med andre børn og voksne. Barnet får fornemmelse for sig selv og andre som en del af en sammenhæng og et fællesskab.

Sprog:

Vores individuelle dannelse sker i samspil med andre, dette samspil er i høj grad baseret på kommunikation. Vores sprog spiller en stor rolle for vores trivsel i sociale sammenhænge og for vores samlede læring og dannelse.

Gennem vores sprog kommunikerer vi med hinanden, vi udtrykker vores behov og tanker, vi deler viden og informationer og vi forestiller os ting sammen. Det er i det sproglige samspil med andre vi udvikler os som individer.

I takt med at vi udvikler vores sprog, får vi større forståelse af den verden der omgiver os. Vi kan kun begribe verden, når vi har begreber til at begribe den.

Når børn leger sammen, bruger de sproget til at forhandle legens rammer og indhold. Sproget er med til at styrke det enkelte barns fantasi og bidrage til legen.

Leg:

Legen er en vigtig del af børns dannelse. Leg er den aktivitet børn bruger mest tid på. Meget kan ske i legen. Børn leger for at lege og for at have det sjovt.

Det er i legen de gode venskaber opstår.

I legen gennemspiller børnene hverdagslivet, de gør sig erfaringer med den omgivende verden, og kommer til at forstå sig selv og andre. De eksperimenterer med virkeligheden og prøver forskellige roller.

Legen afspejler alle sider af det liv børnene lever, alt hvad de oplever og alt det de har brug for at komme overens med.

I legen er de blandt ligeværdige, de knytter venskaber, lære at tage sociale hensyn, og begå sig i sociale sammenhænge.

Det er i legen de viser følelser, de udstråler begejstring, glæde, ked af det, vrede og meget mere. De vender og drejer realiteterne, og bearbejder de indtryk de får fra omverden.

I legen lader de som om. De udforsker og udfordre egen identitet, de konfronteres med uenigheder og konflikter. De bearbejder både positive og negative oplevelser. De øver sig i at give og tage, samt de øver sig i at tale og lytte. Det er her de udvikler selvbestemmelse og indflydelse sammen med vennerne.

Legen er med til at udvikle hele barnet. Sproget- selvfølelse-motorikke-fantasi-kreativiteten-sociale erfaringer-sanseintegration-samarbejde og meget mere.

Læring:

Børn udtrykker sig og lære gennem leg og fantasi. Vi lære hele livet, og læring foregår i alt hvad vi fortager os. Vi lærer bevidst og ubevidst. Vi lære noget af de mennesker der omgiver os, af de informationer vi får gennem vores sanseindtryk og tankevirksomhed.

De oplevelser og informationer barnet får er med til at forstærke eller ændre barnets viden, færdigheder og adfærd.

Fællesskab:

Inklusion er centralt i forhold til barnets dannelse, da dannelse sker gennem social deltagelse. For at udvikle sig og lære er det vigtigt at barnet trives og oplever, at det er en del af et fællesskab.

I Ryet er det vigtigt at der er plads til alle og alle har mulighed for at deltage, bidrage og opleve at være en del af et betydningsfuldt fællesskab.

Vi voksne er altid tæt på børnene, så når/hvis et barn har svært ved at komme i gang med eller blive i legen/aktiviteten, er vi der til at lege med, eller sætte ny leg/ aktivitet i gang sammen med barnet.

Når vi voksne er med i legen, kommer der som regel flere børn til, børnene får stille og roligt øje på hinanden. De oplever, hvad de hver især kan byde ind med i legen og vi voksne får en mindre rolle i legen og kan på et tidspunkt trække os helt fra legen.

Børnene har rig mulighed for at lege hen over dagen.

I legen vælger børnene, som regel, selv hvem de vil lege med, og de vælger som regel bedstevennen. Det

meste af dagen kan børnene selv bestemme hvad de vil lave, så de har rig mulighed for at styrke deres venskaber og opdage/ indgå i nye relationer.

Vores hus, både ude og inde, har vi indrettet med mange forskellige legezoner, og som vi tydeliggøre med opsætning af legeremedier.

I børnehaven er vores børn meget bevidste om hvilke lege/aktiviteter, der kan foregå i de forskellige rum. Børnene er bevidste om, at når de leger et sted, kan de sige til og fra over for andre børn, der har lyst til at deltage eller lege i området.

Vi voksne er altid tæt på børnene og klar til at hjælpe, guide, være med til at udrede evt. konflikter og fortolke de følelser der er opstået, samt sørge for at der er deltagemuligheder for alle børn.

Hen over dagen, arrangerer vi voksne aktiviteter for børnene i mindre og større grupper, hvor børnene er aktivt deltagende, hvor de får mulighed for at fornemme sig selv, som en del af en sammenhæng og et fællesskab. Aktiviteterne bliver som regel valgt ud fra børnenes ønsker, eller ud fra hvad der rører sig i børnegruppen. Vi har også daglige aktiviteter hvor vi understøtter at børnene får øje på nye legerelationer. F.eks. efter frugt i børnehaven kommer børnene i voksenstruktureret legezone. Børnene får at vide hvem de skal lege med og i hvilken legezone på stuen. Det bliver visuelt understøttet med piktogrammer af legezone og billeder af de børn der skal være i legezone. Her skal børnene lege i 15 minutter og

Timetimeren bliver sat til. De voksne understøtter legerelationerne ved at guide, hvor der er behov for det. Denne aktivitet har været med til at understøtte at børnene leger med flere forskellige og derved får udvidet deres venskabsgruppe. Børnene er så glade for denne aktivitet, at de ofte efterspørger den fra morgenstunden.

Fortællinger fra vuggestuen:

Vi er i gang med morgenmad i vuggestuen.

Der er 3 borde på stuen. Børn og voksne har faste pladser for at danne nogle trygge rammer.

Pladserne er valgt efter børnenes alder og relationer.

Der sidder 4 store vuggestuebørn ved det lave bord. Med den voksens guidning, går en pige rundt og deler service ud.

På denne måde gentager den voksne de samme ord mange gange, samtidig med at der er fokus på konkretet, så der sker en sproglig stimulering i rutinen, som bliver gentaget hver dag. Børnenes navne bliver også nævnt, så børnene opdager fællesskabet og alle føler de har en plads i det. De andre børn venter tålmodigt og snakker imens. De voksne er lyttende og sætter ord på alt der optager børnene eller udvider der sætninger.

En dreng øver sig i at hælde vand fra en lille kande op i sit glas og kommer til at spilde vand. Pigen, som delte service ud, får øje på drengen og tager straks et håndklæde fra rullefogne og hjælper drengen med at tørre bordet af. Den voksne sætter ord på, at de hjælper hinanden.

Efter maden rydder alle børnene op efter sig.

De 4 store børn vælger at gå sammen og lege i køkkenet.

Vi kan tydelig se, at der foregår de samme mønstre i legen, som ved spisesituationen.

Tre børn finder skamler og sætter sig på dem. Den samme pige, som dækkede bordet før, går rundt om bordet og uddeler ting til de tre andre børn. De tre børn venter tålmodig og snakker sammen, imens pigen deler legetøjsservice og mad ud.

Legen udvikler sig videre, børnene finder dukker frem og begynder at made dem. Til sidst bliver dukkerne puttet i seng.

I løbet af deres leg, finder de voksne ekstra remedier frem, så som tæpper, dyner og madrasser. På denne måde følger de voksne børnenes spor og hjælper med at udvikle legen.

Fortælling fra børnehaven om dannelse:

Vi har en tradition i Ryet, hvor vores store børn går Lucia for deres forældre. Det starter kl 7.30 med lidt morgenmad og kl. 8 går børnene Lucia gennem hele huset. Børnene er meget spændte og nervøse, men glæder sig til, at deres forældre ser dem komme syngende.

Senere på formiddagen går vi alle over til Ryetbo plejehjem, hvor børnene går Lucia for beboerne.

Vi går ned ad gangene hvor beboerne sidder og venter på børnene. Vi slutter af med at børnene og nogle af beboerne samles i deres fællestue, hvor vi synger nogle julesange. Bagefter får børnene et honninghjerte og en brik cacao som tak for indsatsen.

Børnene synes det er en stor oplevelse og de fortæller stolt om det bagefter. Børnene oplever at de er en vigtig del i et større fællesskab.

En forældre fortæller:

Min søn var meget nervøs for at skulle gå Luciaoptog i børnehaven og vil ikke gå foran forældrene. Men med god støtte og guidning fra pædagogerne fik han efterfølgende en succesoplevelse ved at turde gå Luciaoptog på plejehjemmet.

Pædagogisk læringsmiljø samt

fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø

Dagtilbud skal hele dagen etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i arbejdet med pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22 -23 og s. 30)

Furesø Kommunes dagtilbud har beskrevet tre læringsrum, hvor vi tænker læring for og med børnene:

- **Rutiner:** fx aflevering og afhentning, af- og påklædning i garderobe og badeværelse, måltider og sove/hvilestunder.

- **Vokseninitierede aktiviteter:** planlagte eller spontane; fx ture, samlinger, rytmik, kreative forløb og sneboldskampe.
- **Børnekulturen:** Det, der foregår i og mellem børnene, hvor leg er et væsentligt element samt de aktiviteter som børnene initierer.

Voksenpositioner: Med fokus på det enkelte barn og børnegruppen som helhed, tages der bevidste valg i måden, der organiseres på. De pædagogiske medarbejdere vurderer hele tiden hvornår de skal **gå foran** børnene, **ved siden af** børnene eller **bagved** børnene, afhængig af barnet, situationen og konteksten.

Dagtilbud arbejder med børns læring over hele dagen og ofte med mange af de 6 læreplanstemaer og elementer fra det pædagogiske grundlag i spil på samme tid. Læring må også ses på tværs af læreplanstemaerne: vedholdenhed overfor vanskeligheder, evne til fokusering og koncentration, evne til at samtænke viden og erfaringer og koble på tværs af kontekster, evne til at opsøge relevant hjælp samt at kunne skifte mening og se andres perspektiver; **metalæring**. At blive opmærksom på, hvordan man lærer bedst, foretrukne **læringsstrategi**, sker i alle hverdagslivets situationer. Er det fx ved at øve sig igen og igen, at få instruktion og forklaring af andre eller at se hvordan andre gør og selv prøve, når man er klar.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes? Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Ryet er det vigtigt at alle børn og voksne trives, er glade for at komme her og oplever de er en del af et fællesskab.

Det betyder at vi, det pædagogiske personale, skal være opmærksomme på at vi er rollemodeller og skal tilstræbe, at være nærværende, indlevende og positive fremadrettede i vores samvær med børnene.

Vi skal være omsorgsfulde og troværdige voksne, der er der for det enkelte barn og være med til at udvide og fortolke barnets følelser og oplevelser.

Vi skal være tydelige og åbne og forsøge at holdninger og handlinger hænger sammen.

Dagligt skal vi være opmærksomme på det enkelte barn, så vi kan guide og støtte barnet i dets nærmeste udviklingszone, der hvor barnet er her og nu, så barnet får den rette støtte.

Nogle gange har barnet brug for, at vi går foran og viser muligheder.

Nogle gange skal vi gå ved siden af, dele oplevelserne sammen med barnet, være optaget, nysgerrige og undersøgende sammen.

Nogle gange skal vi gå bagved og bakke op, hvis det er nødvendigt.

Vi voksne er altid tæt på børnene så vi er klar til at hjælpe, guide, være med til at udrede evt. konflikter samt sørge for deltagelsesmuligheder for alle børn.

Børnene har rig mulighed for at lege henover dagen.

Meget af dagen kan børnene selv bestemme hvad de vil lave og med hvem, så de får styrket deres venskaber og opdage/ indgå nye relationer.

Vores hus er, som før nævnt, både inde og ude, indrettet med mange forskellige legezoner, som er indrettet efter den aktuelle børnegruppes behov. Legezonerne tydeliggøres ved at opsætte legeremedier og fotos. Børnene er meget bevidste om hvilke lege og aktiviteter der kan foregå i de forskellige læringsmiljøer. Efter frugt fordeler det pædagogiske personale børnene i de forskellige legezoner hvor børnene skal lege mindst 15 min, men som regel bliver børnene i legen efter de 15 min. Børnene bliver delt efter hvilke børnerelationer pædagogerne ønsker at styrke og det pædagogiske personale fordeler sig efter hvor der er brug for en guidning i legen.

Hen over dagen arrangerer det pædagogiske personale aktiviteter for børnene, både i mindre og større grupper, hvor børnene er aktivt deltagende og fornemmer sig selv som en del af en sammenhæng og et fællesskab.

Leg og aktiviteter foregår i Ryet børnehus både inde og ude, samt i nærmiljøet.

Vi er bevidste om at dannelse og læring foregår hele tiden.

Vi er opmærksomme på børnene, lige fra de kommer om morgenen.

Her bliver de budt velkommen med smil og venlige ord og der er mulighed for dialog med barn og forældre om hvordan dagen er startet.

Både i vuggestuen og børnehaven er der et skød eller en hånd til at gøre barnet tryk når forældrene går og i børnehaven går vi med ud og vinker farvel til forældrene, hvis barnet har lyst til det.

På denne måde får vi en oplevelse af det enkelte barn lige fra morgenstunden og et billede af hvad barnet har brug for, bl.a. fra os det pædagogiske personale.

Både i vuggestuen og børnehaven forsøger vi, at børnene ikke lege i garderoben i afleveringstiden. Dette gør vi så børnene får en stille og rolig start med deres forældre og selv får mulighed for at mærke, hvornår de er klar til at træde ind på stuen.

Vi har som læring efter Corona-tiden valgt at forældre som udgangspunkt ikke kommer ind på stuerne, men bliver i døråbning eller lige indenfor. Vi oplever at børnene der er i leg på stuen ikke bliver så forstyrret og derved bedre kan fordybe sig i deres leg. Vi oplever også at de er roligere og mere trygge når de er blevet afleveret, da mange børn får en mere forudsigelig aflevering.

Leg/børnekultur:

Lige fra morgenstunden og meget af dagen, kan barnet selv styre hvad de har lyst til at foretage sig og med hvem.

Stuen er åben, alle legezoner er tilgængelige, vi voksne har stillet diverse ting frem til inspiration, det kan være papir og farver, spil, puslespil, bøger, legoklodser ol.

Når vi er meget på legepladsen, opsætter vi ekstra legezoner op.

Vi vil gerne starte dagen roligt, da det er med til at give en rolig dag, hvor der er plads til alle.

Eks. fra vuggestuen:

I vuggestuen leger børnene gerne i vores køkken- og dukkekrog. Her bliver dukkerne puttet, får tøj på og bliver madet. Børnene har her mulighed for at udtrykke sig og øve sig i at imiterer den voksne. De lærer at indgå i et fællesskab, hvor de kan give udtryk for egne behov og give plads til de andre børn.

Eks. fra børnehaven:

Børnene i børnehaven er glade for at lege købmand på legepladsen. De laver både kage og suppe, som de sælger i legehuse. Vi kan ofte hører børnene råbe "kom og køb, hvem vil købe".

Aktiviteter:

De fleste formiddage bliver børnene delt op i mindre grupper og deltager i aktiviteter, der er planlagt ud fra de enkelte børn/grupper. Det er enten ud fra det fælles tema der arbejdes med i huset eller det er ud fra børnenes egne ønsker, så de får medbestemmelse på deres dagligdag.

Eks fra børnehaven:

Et barn ønsker at vi skal lave en kondibane. Der bliver spurgt indtil hvilke ting der skal bruges, Vi finder tingene frem og barnet viser de andre børn, hvordan kondibanen skal bruges.

Børnene kan blive forberedt hjemmefra på hvad der skal ske i løbet af dagen, ved at alle stuer laver en ugeplan. Personalet forbereder børnene til morgensamlingen om hvad der skal ske i løbet af dagen.

Fortælling fra en forældre:

Min søn finder stor glæde i at se på ugeplanen over aktiviteter i løbet af ugen og finder ro i at vide hvad der skal ske og hvad han kan glæde sig til at lave.

Børnene bliver delt i mindre grupper, for at give mere ro til fordybelse, plads til at udfolde og udtrykke sig, uden for mange forstyrrelser og for at få større indlevelse i hinanden.

Det pædagogiske personale kommer tættere på børnene og får et fint billede af det enkelte barn, så vi ved hvor vi skal støtte og guide dem i deres udvikling og læring.

I de mindre grupper er det også muligt at have nogle længere dialogere med det enkelte barn, samt det enkelte barn nemmere bliver bemærket, set og hørt

Nogen børn er inde, her er de kreative, synger, leger sanglege, dyrker motion, giver hinanden massage ol. Andre børn er på legepladsen, hvor de enten kan lege hvad de har lyst til, få brugt en masse energi på cykelbanen, boldbanen, på legeredskaber ol.

Ude på legepladsen laver vi også kondibane, vi sættes fælleslege i gang som f.eks. gemmeleg og boldspil.

Andre tager på tur i nærmiljøet, skoven, biblioteket, legepladser ol.

På turene handler det også om at være opmærksom på hinanden og være en del af fælleskabet. Nogen går forrest og har opgaven om, at være mest opmærksomme, holde øje med om alle er med, og være med til at sikre at vi kommer sikkert over vejen. De fleste børn vil gerne gå forrest, have det ekstra ansvar og derved føle sig betydningsfulde og at de bidrager til fællesskabet. I de mindre grupper, giver vi os tid til at undersøge det, der opleves interessant på turen og følge børnenes spor.

I større grupper, har vi mere fokus på at komme frem til bestemmelsesstedet, og her gå i gang med at undersøge det interessante vi oplever.

Eks. fra vuggestuen:

I vuggestuen går vi ofte på tur rundt i lokalmiljøet. Vi besøger bl.a. forskellige legepladser og tilrettelægger vores ture efter den børnegruppe der er med på tur. Børnene genkender mange af de forskellige legepladser vi besøger, da det er legepladser i de forskellige områder/bebyggelser hvor børnene bor. Vi har et stort kort hængene med fotos fra de forskellige legepladser i vores garderobe, så børnene har mulighed for at få medbestemmelse på hvilken legeplads vi skal besøge.

Rutiner:

Vi voksne fordeler os blandt børnene, så vi hele dagen er tæt på børnene, særligt i de faste rutiner, når der skal vaskes hænder, dækkes bord, tøj skal af og på, brug for hjælp til at gå på toilettet, læse bøger ol., så vi har fokus på det enkelte barns behov for støtte og guidning.

Vi spiser i mindre grupper, på faste pladser, med faste voksne, her er børn og voksne også tæt på hinanden, så vi bliver opmærksomme på hinanden. Vi øver os i at lytte til hinanden og vente på at det bliver vores tur til at tale. Vi øver os i at hjælpe hinanden og være en del af fællesskabet.

På alle stuer bruger vi piktogrammer til visuelt at understøtte dagens rytme/gøremål.

Eks fra Vuggestuen:

I vuggestuen skiftes børnene til at hente madvognen i køkkenet, sammen med en voksen. Barnet hjælper den voksne med at fordele service ud til de andre børn. Barnet får på denne måde et medansvar for fællesskabet og får samtidigt én til én kontakt med en voksen, med en masse god dialog til at stimulerer sprogudviklingen.

Eks. fra børnehaven:

Når vi skal spise madpakker skal børnene først ud og vaske hænder. Her står de i kø og venter på tur. Når det er deres tur, vasker de hænder, mens de sammen med de andre børn og en voksen synger "Vaske hænder sang". Der er piktogrammer på væggen, så børnene kan fastholdes i det de skal.

Dokumentation:

Vi hænger ofte billeder op af dagens aktivitet, periodens tema ude ved garderoben eller lægger ud på AULA, så børnene kan få støtte i billederne, til at fortælle forældrene om aktiviteten og derved både få skabt en rød tråd mellem hjem og dagtilbud, men også få brugt det sprog der hører til aktiviteten en gang til.

Derudover laver vi en "Barnets bog". Denne bog/mappe bliver oprettet når barnet starter i huset, og følger barnet helt til det er startet i skole. Her kan barnet få øje på egen læring. F.eks. maler børnene et billede hvert år til jul som gave til mor og far. Dette billede bliver der taget et foto af og sat i mappen. På denne måde kan børnene få øje på, at de er blevet bedre til at udtrykke sig med malning fra år til år. "Barnets bog" er placeret i børnehøjde i børnehaven og børnene ses ofte fordybet i deres egen mappe. Der bliver også skrevet mindst en læringsfortælling og en god historie for hvert år og lagt i bogen/mappen.

Forældrene har også en stor rolle i at børnene trives og er glade for at komme i Ryet. Vi taler med forældrene om hvordan de kan forberede deres barn på dagen og sparre omkring hvordan forældrene kan give deres barn den bedst mulige start på dagen i dagtilbuddet.

Samarbejde med forældre

Dagtilbud skal have fokus på, hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24)

Forældresamarbejde sker i mange fora:

- Samarbejder med fokus på forældrenes eget barn, dialoger i hverdagen, forældresamtaler.
- Samarbejder omkring børns hverdag og læring, fx ved formidling ved udstillinger, i INFOBA, AULA
- Forældremøder for hele dagtilbuddet eller mindre grupper af forældre.
- Arrangementer, fx sommerfester, julearrangementer, fællesspisning

Det enkelte dagtilbud skal anvende nogle af de forskellige fora, hvor forældrene kommer i dagtilbuddet, til at sætte børns læring på dagsordenen. Dette kan fx ske, ved at der på forældremøder er et punkt, som handler om, hvad der arbejdes med i dagtilbuddet, og hvordan forældrene kan understøtte barnets læring i hjemmet.

Alle forældre er forskellige, det er dagtilbuddets ansvar at facilitere og rammesætte forældresamarbejdet differentieret og baseret på lokale traditioner, ønsker og den enkelte families behov. Forældresamarbejder skal være tillidsfuldt og konstruktivt.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Ryet er det vigtigt for os, at alle børn trives og er glade for at komme i dagtilbud.

Hvis forældrene føler sig glade, trygge og tilfredse med at aflevere deres børn i Ryet, vil børnene have langt lettere ved at føle sig trygge og glade for at gå i Ryet. Samt hvis vi både hjemme og i Ryet arbejder i samme retning og får sat nogle gode rammer op for barnet, vil barnet komme i bedre trivsel og udvikling. Der er ingen der kender barnet bedre end forældrene og derfor betyder samarbejdet med forældrene meget.

Indledende møde:

Det første møde med forældrene er meget vigtigt, det er her vi skal hører om barnet og familien, samt de skal have informationer om, hvordan det er at gå i Ryet, men vigtigst af alt er, at få etableret en tillidsfuld relation mellem forældre og pædagog.

Alle får tilbudt det indledende møde som et hjemmebesøg, før de får deres hverdag i Ryet. Hvis der er noget særligt omkring barnet eller familien, kan sundhedsplejersken også være med. Mødet foregår næsten altid hjemme hos familien, hvor børn og forældre er mest trygge, men ellers i Ryet.

Fortælling fra vuggestue:

Da en pige med to sprog skal starte i vuggestue, har Ryet tilbudt familien et møde hjemme hos dem. Til mødet deltog en sundhedsplejerske også, da hun har kendt familien under barslen. Formålet med mødet var at lære familien at kende og tale barnets trivsel, første tid i vuggestue samt afstemme vores forventninger til hinanden. Da familien ikke havde kendskab til dagtilbudslivet, brugte vi en del tid på at tale om dagligdagen i Ryet og forældrenes rolle her i.

Vi lytter til forældrene om, hvordan de ser deres barn, samt deres tanker og forventninger, til at barnet skal begynde at have en hverdag i Ryet.

Vi får snakket om hvor vigtig, den første tid i Ryet er for barnet, så overgangen fra hjem til os bliver så lempelig som muligt i et børneperspektiv.

Fortælling fra børnehaven:

En forældre ringer til børnehaven, hendes datter skal starte hos os, de er tilflyttere til kommunen og datteren har gået i dagpleje tidligere.

Mor er meget bekymret og utryg ved at hendes datter nu skal begynde at gå i børnehave og tænker det bliver svært for hende at aflevere hendes datter.

Jeg fortæller at vi er 2 gamle garvede pædagoger, der har taget mod masser af børn i børnehaven, og at det har vi god succes med.

Jeg fortæller at det kommer til at foregå i et tempo hvor både hun og hendes datter kan følge med, så de kommer til at føle sig trygge og glade.

Jeg fortæller at vi i tilknytningsperioden, dagligt vil tale om hvad der skal ske og hvordan det er gået og hvordan vi kommer videre herfra.

Da mor og datter kommer første dag, er der også en anden pige der starter samme dag sammen med sin mor. De to piger finder hurtigt hinanden og det gør de 2 mødre også, og tilknytningsperioden går over alt forventning.

Mor fortæller efterfølgende, at hun efter vores telefonsamtale, allerede havde følt sig mere tryk ved at hendes datter skulle starte hos os.

Forbesøg:

Familien bliver inviteret på 2 forbesøg. Hvor forældre og barn er på stuen og langsomt lærer stuen/dagtilbudslivet at kende. Da det er før at barnet får sin hverdag i dagtilbuddet, er forældrene mere rolige og kan vise barnet at det er et godt sted at være. Samt der er noget genkendeligt for barnet, når det så begynder at komme hver dag.

Hvis familien ikke er tryk i det danske sprog, bruger vi enten en af medarbejderne der kan tale forældrenes modersmål eller en tolk. Fordelen ved at bruge personale der kan tale forældrenes modersmål, er den relation/tryghed der hurtigere bliver skabt, samt at det kan benyttes i hverdagen og ikke kun til aftalte møder.

Tilknytningsperioden:

Den første tid forventer vi at forældrene er med på stuen, for at barnet kan føle sig tryk ved at lærer det nye at kende. Barnet har brug for at pædagogen får etableret en god tilknytning til sig, hvorfra barnet kan gå ud i den nye verden, stuen og vende tryk tilbage til pædagogen, når der er behov for det.

Der er forskelligt fra familie til familie, hvor lang tid det tager at blive tryk ved et dagtilbud. I Ryet tager vi den tid det tager, for at få etableret tilknytningen, som er så vigtig for barnet og det fremtidige samarbejde med forældrene.

Daglig dialog:

Når barnet er tryk, er den daglige dialog med forældrene om stort og småt vigtig, for at bevare en tillidsfuld relation og sikre barnets trivsel og udvikling. Vi bruger gerne tid på at guide forældrene i, hvordan de kan stimulerer deres barn eller takle de forskellige udfordringer de kan have med deres børn hjemme. Omvendt kan vi også spørge forældrene om hvordan de takler ting hjemme, som kan være svært for barnet i de rammer vi har sat i Ryet. Vi tager gerne på hjemmebesøg for at guide forældrene i at lege med deres barn eller hjælpe familien med at få struktur på rutinerne.

Forældresamtaler:

Vi holder den næste forældresamtaler, efter ca. 3 måneder for gensidigt at få talt om hvordan det går og hvordan forældrene føler at den første tid er gået.

Vi afholder forældresamtaler efter forældres ønsker eller hvis pædagogerne syntes der er brug for en samtale.

Dog får alle forældre tilbudt en samtale mindst en gang om året.

Samtalerne forgår ud fra et dialogskema, da forældrenes oplevelse af deres barn er mindst lige så vigtig som pædagogernes. Vi guider forældrene i, hvordan de kan stimulere deres barn især sprogligt, hvor de også får udleveret nogle folder om sprogstimulering. Samtalerne slutter af med fælles aftaler om, hvordan vi sammen støtter barnets trivsel og udvikling bedst muligt fremadrettet.

Særlige indsatser:

Når vi har en bekymring om et barns eller gruppes trivsel eller udvikling, starter vi med at tale med forældrene om det, derefter kan vi trække på diverse fagpersoner. Først tager pædagogen bekymringen op i et tværfagligt team med en psykolog, talepædagog, sundhedsplejerske, fysioterapeut, forebyggende socialrådgiver og en PPR-pædagog, hvor pædagogen får en tværfaglig sparring på, hvordan vi kan ændre i konteksten omkring et barn/børnegruppe. Hvis dette ikke er nok til at få barnet/gruppen i en bedre trivsel og udvikling, kan vi få tættere og løbende sparring fra en til flere relevante fagperson, hvis det drejer sig om et barn, hvis trivsel vi er bekymret for, starter vi med et møde, hvor forældre, pædagog, fagperson og leder deltager og får aftalt et videre forløb. Derefter vil der, hvis nødvendigt, afholdes opfølgende samtaler. Se også side 26.

Fortælling fra Vuggestuen:

Vi har et barn som ikke havde et alderssvarende sprog. Vi blev enig om på et stuemøde, at gøre en ekstra sproglig indsats bl.a. med dialogisk læsning. Vi inddrog forældrene i, hvad vi oplevede samt hørte hvordan forældrene oplevede det og kom med forslag til hvad både vi og forældrene kunne gøre. På stuen tog vi i en periode barnet og et andet barn ud hver dag i en lille gruppe, hvor vi lavede dialogisk læsning. Forældrene fik udleveret folderen om dialogisk læsning, samt fortalt hvad det går ud på og opfordret til at gøre det samme hjemme. Det gjorde at han kort tid efter begyndte at vise interesse for bøger og begyndte at tage en bog, som han selv kiggede i eller vil have læst op ad. Forældrene fortalte lettet at han gjorde det samme derhjemme.

Efter kort tid kunne vi ud fra de sprogtrappen se, at hans sprog udviklede sig.

Fælles forældrearrangementer:

Vi holder et årligt forældremøde med alle forældre. På møderne kan vi enten tale om dagligdagen i Ryet på de enkelte stuer eller vi kan have en foredragsholder med et aktuelt emne.

Vi har en blomsterdag, hvor forældre/bedsteforældre og barn kan plante en blomst sammen på legepladsen. Vi holder en årlig sommerfest, med aktiviteter der tager udgangspunkt i det tema vi pt. arbejder med og selvfølgelig hygge mellem familierne. Efter sommerferien har vi en madpakkeworkshop, hvor forældrene kan få inspiration til sundkost og hvordan man sammensætter en sund madpakke og i december har vi Juletradition, med Luciaoptog.

Madpakkeworkshop

Sommerfest-aktivitet

Sommerfest- fællessang

Til alle vores forældretraditioner er der stor tilslutning. Til vores arrangementer på legepladsen er der også mange bedsteforældre der deltager.

Forældreansvar:

Forældrene har et ansvar for at deres barn kommer til den aftalte tid på stuen, så barnet får de bedste muligheder for at deltage i fællesskabet. Forældrene skal også sørge for at barnet er udhvilet, mæt og ren når det kommer og har de ting med som barnet skal bruge i den tid det er i Ryet. Forældrene skal orientere sig i diverse opslag på stuen eller i AULA, så de kan forberede deres børn på det der skal ske og støtte op om de aktiviteter der sker i Ryet, samt efterfølgende tale med deres børn om aktiviteterne. Forældrene skal indgå i et konstruktivt samarbejde med pædagogen, for at fremme barnets trivsel mest muligt.

Nye tiltag:

Vi har lavet en aktivitetsfolder, som er forslag til guidede lege, samt hvor forældrene kan tage hen i kommunen og lege med deres børn. Forældrene har været glade for folderen og de tilhørende aktivitetsark. Folderen og aktivitetsarkene står ved indgangsdørene til Ryets børnehave.

Vi vil gerne starte en kultur mødregruppe i vores hus, sammen med sundhedsplejersken. Dette for at de forældre der kommer fra en anden kulturelbaggrund og som ikke kender meget til det danske samfund og dagtilbudslivet, kan få et kendskab til hvad et dagtilbud er og derved føle sig mere tryk, ved at skrive sit barn op til en dagtilbudsplads og senere overlade sit barn i et dagtilbud. Målet er både at få børnene til at starte før de bliver to - tre år og derved møder det danske sprog, kultur og dannelse tidligere, samt at forældrene lærer dagtilbudskulturen at kende og derved er mere trykke, når familien starter i et dagtilbud.

Vi skal til at arbejde med at få barnets stemme ind i forældresamtalerne.

Forældrebestyrelsen:

Vi har en forældrebestyrelse, som består af forældre der bliver valgt for en to årig periode. Her bliver lokale politikker udarbejdet eller godkendt, forældrearrangementer bliver planlagt, høringsvar udarbejdet mm. En forælder fra forældrebestyrelsen er repræsenteret til Samrådsmøderne med politikerne. Forældrenes opgave i bestyrelsen er at repræsenterer alle børn, så også de familier der er i en sårbar position har en stemme ind i huset og til samrådsmøderne. Referater fra møderne bliver lagt ud på AULA.

Børn i udsatte positioner

Dagtilbud skal reflektere over, hvordan det pædagogiske læringsmiljø organiseres og tilrettelægges, så det også tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioners læring. Børn i udsatte positioner kan fx være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Furesø Kommune har opmærksomhed på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Alle børn skal opleve sig som betydningsfulde og bidragende i fællesskaber og opleve at de har deltagelsesmuligheder. For at sikre dette anvender vi fælles redskaber og metoder.

Furesø Kommunes dagtilbud benytter en model for [Tidlig opsporing](#), der systematiserer trivselsarbejdet og har særligt fokus på forældreinddragelse og det tværfaglige samarbejde. Formålet med trivselsvurderinger er tidligt at få øje på børn, der befinder sig i udsatte positioner og som ikke synes at trives i deres hverdag. Hvis et barn ikke trives, inviteres forældrene til dialog, hvor man sammen vurderer hvordan trivslen kan forbedres og hvordan dagtilbud og hjemmet kan justere, for bedre at kunne understøtte børnenes trivsel og udvikling.

Pædagogiske Arbejdsprocesser Furesø, PAF, en analysemodel og en fælles referenceramme for arbejdet med inklusion, kan anvendes for bedre at kunne få øje for sammenhængen mellem et barns trivsel og det pædagogiske læringsmiljø barnet indgår i.

I forhold til det enkelte barn beskrives indsatsen som:

- en **generel indsats**, den indsats, som alle børn behøver for at trives, udvikles, lære og dannes
- en **fokuseret indsats**, der er målrettet og af kortere varighed
- en **særlig indsats**, af længere varighed og involverer ofte fagpersoner udenfor dagtilbuddet, fx logopæd, fysioterapeut, psykolog

Dagtilbud har mulighed for at få faglige sparring af et tværfagligt team.

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Første møde:

Når vi eller forældrene får øje på at et barn ikke er i trivsel, holde vi et møde, hvor vi sammen taler om hvordan udfordringen ses/opleves i hjemmet og i Ryet Børnehus. Hvis udfordringen kun opleves det ene sted, prøver vi at lærer af hinanden og bruge hinandens erfaringer. Aftalerne skrives ind i en handleplan, så vi kan evaluere på dem.

Fortælling fra børnehave:

Et barn begynder at trække sig fra fællesskabet og sidder og hænger i løbet af dagen. Efter en snak med forældrene finder vi ud at forældrene har svært ved at få barnet til at sove om aftenen. Vi guider forældrene i en struktur, der kan hjælpe barnet med at finde ro til at falde i søvn om aftenen, samt giver dem piktogrammer med hjem for at understøtte strukturen. Samtidig med at vi laver noget mindfulness på stuen, så barnet øver sig i at finde ro og får afstresset hjernen i løbet af dagen.

Tværfagligt team:

Hvis udfordringen ikke bliver løst hurtigt eller er mere komplekst, kan personalet få sparring i et tværfagligt team. I Ryet kommer det tværfaglige team fast en gang om måneden og består af en sundhedsplejerske, en PPR-pædagog, en psykolog, en fysioterapeut, en forebyggende socialrådgiver og nogen gange en logopæd (tale/høre-pædagog). Her kan vi få vendt en problematik omkring et barn eller en gruppe børn, og få sparring på, hvordan vi kan ændre i konteksten omkring barnet/børnene for at fremme en bedre trivsel. Nogle gange er problematikken så komplekst at vi vælger at en fagperson fra det tværfaglige team komme ud og observerer barnet, for at kunne give en bedre sparring til forældre og personale. Vi vil da enten have et opstartsmøde men forældre, personale, fagperson og Ryets leder eller lave en aftale med forældrene om at fagpersonen ser barnet og efterfølgende får forældrene en tilbagemelding, enten til et møde med fagpersonen, pædagog og leder, eller hvis der er en mindre problematik, kan det også være pædagogen der overleverer til forældrene. Handlemulighederne bliver efterfølgende skrevet ind i barnets handleplan, hvor det tydelig fremgår hvad henholdsvis forældrene og personalet skal arbejde med.

Eksempler på udfordringer der er taget op i sparringsteam:

Vuggestue: Et barn som er startet som 2 årige i vuggestuen efter at have været hjemmepasset, har svært ved at falde til i vuggestuen. Barnet prøver at styre alt og fravælger meget tydelig nogle af de voksne, hvilket giver store udfordringer, når de til valgte voksne går hjem.

Børnehaven: Et barn der begynder at trække sig fra fællesskabet og vi ikke kan se årsagen til det.

Forsinket sprogudvikling:

I Furesø har vi valgt, at alle børns sproglige udvikling bliver vurderet af personalet, når barnet er 2 år, med et værktøj der hedder sprograppen. Hvis vi her, i tidlig opsporing eller forældrene har en bekymring om barnets sproglige udviklingen, bliver forældrene bedt om at få tjekket barnets hørelse hos en øre, næse, hals læge og synet hos en øjenlæge. Derefter tager vi barnet op til et statusmøde med husets talepædagog. Statusmøde har vi 8 gange om året. Her vurderes om der skal fagpersoner ind over problematikken eller om vi nøjes med at få sparring på, hvordan vi kan stimulerer den sproglige udvikling. Enten er der så et opstartsmøde med forældrene og fagpersonen, eller pædagogen holder et møde med forældrene, hvor vi sammen ser på, hvordan vi kan lave et stærkere sprogstimulerende miljø omkring barnet. Aftaler skrives ind i barnets handleplan.

En aftale kan være at vi i Ryet læser en bog på dansk og forældrene låner den samme bog med hjem på deres modersmål, som de så skal læse der hjemme.

Fortælling fra vuggestue:

På stuen har vi indimellem børn, der ikke er aldersvarende sprogligt. De kan have svært ved at formulere sig sprogligt og/eller ikke kan tage imod en fælles eller individuel besked. Børnene kan stå uden for fællesskabet og ende med at stå i en misforstået situation.

For at hjælpe disse børns trivsel, udvikling, læring og dannelse, inviterer vi deres forældre til en samtale.

Eksempel: Vi har haft et barn, der kunne en masse ord på engelsk, som ikke var barnets modersmål. Dog havde barnet svært ved at formulere sig på dansk. Vi var klar over at det sproglige arbejde vi lavede med barnet ikke var nok, vi havde brug for forældreinddragelse og deres samarbejde, derfor fik vi indkaldt dem til et samarbejdesmøde.

Til samtalen fik vi forklaret forældrene om, hvor meget det danske sprogs tilegnelse har betydning for barnets sociale kompetencer og fællesskaber. Vi endte med at sætte mål og fik aftalt at både vuggestuen og forældrene skal hjælpe barnet med at opnå de mål f.eks. via dialogisklæsning 5 min daglig. Sætte ord på barnets handlinger og barnets gøremål, samt introducere barnet for børneprogrammer på dansk i stedet for på engelsk.

De aftalte punkter blev vejen til, at kunne hjælpe barnet til at opnå de mål vi havde sat. Hver gang vi fik øje på tegn, der viste at det gik den rigtige vej, informerede vi forældrene om, at vores fælles indsats havde en positiv virkning på barnets udvikling.

Fortælling fra Børnehaven:

En pige sidder for sig selv og deltager ikke i fællesskabet. Hun leger mest med aktiviteter, hun kan lave for sig selv. Hun viser ingen interesse for social kontakt med de andre børn. Hun kan ikke det danske sprog tilstrækkeligt og er ikke glad for at være i dagtilbuddet.

Videre handling: En sprog vurdering bliver udført med forældres accept. Sprogvurdering giver udslag til særlig indsats. En formiddag om ugen kommer pigen ind til husets sprogpædagog, hvor der vil blive arbejdet med sproget ud fra barnets kompetencer og husets/stuens overordnet tema. Forældrene får også nogle opgaver som de kan lave der hjemme i dagligdagen. Stuen vil sætte ekstra fokus på pigen i deres daglige rutiner og aktiviteter.

Udredning:

Når vi har prøvet diverse tiltag og ikke kan få barnet i den trivsel som vi ønsker, kan vi gå sammen med forældrene og husets psykolog, for at se på om det vil gavne barnet og familien, at få barnet udredt for en evt. diagnose. Her er det husets psykolog eller familiens læge der kan henvise. Dette sker som regel med henblik på et andet dagtilbud inden for specialområdet eller et skoletilbud inden for specialområdet.

Manglende trivsel som kan skyldes noget i hjemmet:

Indimellem støder forældre ind i så store udfordringer med deres børns trivsel hjemme, hvor det ikke er tilstrækkelig med guidning fra stuens pædagoger. Her har vi mulighed for at lave et møde med forældrene, hvor husets socialrådgiver er med. Socialrådgiveren har mulighed for at visiterer familien til ekstra hjælp/sparring i familiehuset. Her er der også mulighed for at lave et netværksmøde, så forældre, familiehuset, socialrådgiver, pædagog og leder kan deltage og sammen lægge en plan, for at hjælpe familien og barnet bedst muligt. Ellers holder pædagogen møder med forældrene for at støtte op om barnets trivsel.

Andre gange er det personalet der ser en mistroivsel hos barnet, som vækker en bekymring for om hjemmemiljøet er godt nok for barnets trivsel og udvikling. Hvis vi efter dialog med forældrene har prøvet forskellige ting og ikke ser en forbedring og vi stadig har en mistanke om at det skyldes noget der sker hjemme, laver vi en underretning. Alt efter hvad bekymringen går på, laver vi enten en underretning sammen med forældrene eller uden forældrenes samtykke. Vi er meget opmærksomme på vores tavshedspligt, for at skærme barnet og familien, og gør familien opmærksomme på det. Hvis familien får tilbudt hjælp af andre fagpersoner, er det også her mulighed for at holde netværksmøder, ellers holder vi jævnt møder med forældrene for at støtte op om barnets trivsel.

Sammenhænge

Dagtilbud tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til o-klasse. At skabe sammenhæng kan fx handle om at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i fællesskaber, så barnet får positive forventninger til de sociale fællesskaber i skolen. At det pædagogiske læringsmiljø skal have fokus på at understøtte, at børnene tør møde nye udfordringer, fordybe sig, være vedholdende, kunne indgå i et børnefællesskab og tage initiativ til at indgå i relationer. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Furesø Kommune har fokus på at skabe sammenhænge for det enkelte barn omkring alle de overgange børn oplever. I hverdagens overgange mellem dagtilbud og hjem, i opstarten på dagtilbudslivet, overgangen mellem dagpleje eller vuggestue til børnehave, også i det integrerede dagtilbud og endelig overgangen til tidlig fritidsordning, FFO og skole.

I **Furesø Kommune** benyttes der ved alle børns overgange et [overgangsskema](#). I dette skema uddyber forældre og pædagogiske medarbejdere de opmærksomheder, som det vil være væsentligt, at pædagogiske medarbejdere i det nye tilbud kender til for bedst muligt at støtte det enkelte barn i at anvende sine erfaringer og kompetencer i den nye pædagogiske kontekst. Overgangsskemaet er oversat til flere sprog.

Furesø Kommune har et fælles afsæt for overgangen fra børnehave til skole, der beskriver [principper og procedurer for den gode overgang](#), herunder en overgangskanon. Overgangskanonen skal sikre, at alle børn i Furesø får fælles erfaringer og oplevelser, de kan inddrage i de nye fællesskaber, som de træder ind i ved overgangen fra børnehave til skole og FFO. Derudover indgår dagtilbud, FFO og skole lokale aftaler der understøtter børnene i overgangen og sikrer godt samarbejde mellem medarbejderne.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at skabe gode overgange fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til FFO/skole.

Furesø Kommune har iværksat en prøvehandling hvor flere dagtilbud tager på hjemmebesøg i familier inden start i dagtilbud. Nogle steder sammen med sundhedsplejen.

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til FFO og 0. klasse, herunder evt. lokale aftaler mellem dagtilbud og FFO-skole.

Fra 1.maj til 30. april har vi i Ryet børnehus en storebørns gruppe, der mødes fast en gang om ugen enten i Ryet Børnehus eller ovre i spejderhytten. I gruppen er der børn som skal starte i FFO enten 1.februar eller 1.maj. Når gruppen starter op, skal vi lære hinanden bedre at kende, da det er børn fra tre forskellige stuer. Børnene skal på sigt lære at fungere som en gruppe. Derfor arbejder vi med børnefællesskaber, både i mindre og større grupper. Vi laver samarbejdsøvelser, skiftes til at tale i større grupper og leger lege, hvor børnene kommer til at være sammen med nogen, de ikke plejer at lege med. Vi har fokus på at børnene får lyst til at lære nye ting og turde gå på opdagelse, både i grupper og alene.

I storebørnsgruppen skal vi også lære skolen at kende. Derfor besøger vi skolen og FFO'en 6-8 gange, det foregår i november og et par gange i marts og april. Vi forbereder os bl.a. ved at vi arbejder med et værktøj der hedder progressionscirklen. Her kan børnene give udtryk for de ting de ønsker at vide om FFOen og skolen, samt vi fortæller/spørger ind til hvordan vi kan undersøge det.

Når vi så besøger FFOén, hvor børnene møder pædagogerne fra FFO'en og går på opdagelse i deres legetøj og legeplads, kan de også søge svar på deres spørgsmål. Når vi er tilbage i spejderhytten/Ryet evaluerer vi besøget sammen med børnene og går på opdagelse i om vi har fået svar på vores spørgsmål og om der er nye spørgsmål der er dukket op.

I Furesø kommune er det besluttet at alle de børnehavebørn, som skal starte i skole, skal lære en bestemt leg og en bestemt sang at kende, så alle har nogle forudsætning for at kunne være en del af fællesskabet, når man mødes og at der er noget genkendeligt i alt det nye. I storebørns gruppen skal børnene selv være med til at udfylde nogle spørgsmål. Her skal børnene svare på, hvad de glæder sig til ved at starte i skole og hvad de kommer til at savne fra børnehaven, som en del af forberedelsen til overgangen. Derudover har vi deltaget i et 3-årige udviklingsprojekt sammen med FFOen "Legende læring", hvor vi har arbejdet med at gøre den legende tilgang til læring, til en fælles tilgang. Denne tilgang bruger vi nu i børnehaven, overgangsarbejdet og i FFOen. Pt. arbejder vi ud fra et fælles tema der hedder "fantasi dyr". Til de børn der har brug for ekstra forberedelse har vi udviklet nogle muleposer med legoklodser og en guideline, som forældrene kan låne med hjem og lege med deres børn. Derudover får alle børn materialer med hjem, så de sammen med deres forældre at lave et krea fantasidyr.

Ryet børnehus har et omfattende samarbejde med Lille Værløse skole, da de fleste af vores børn skal gå i FFO og skole der. Hvis et eller flere børn skal på en anden skole, sørger vi for at arrangere 1-2 besøg der. Det kan være med en pædagog fra stuen eller med deres egne forældre, samt vi som regel også får besøg af en pædagog fra deres FFO.

I slut august holder børnehaven et infomøde for forældrene og her deltager også en pædagog fra Lille Værløse skole. Forældrene får information om overgangen, hvornår der ligger besøgsdage og hvordan der bliver arbejdet med børnefællesskaber og samarbejde i storebørns gruppen. Her guides forældrene også i, hvordan de kan forberede børnene til skolestart og hvad der vil være relevant at fortælle børnene om, og hvordan FFO/skolestart helst skal omtales.

Inden børnene starter i FFO kommer to pædagoger fra Lille Værløse skole over for at hilse på og tage billeder af børnene. Dette giver barnet en følelse af sammenhæng mellem dagtilbud og skole, og hjælper barnet til at lære den nye pædagog at kende.

Når børnene er stoppet i børnehaven og er startet i FFO og skole, holdes der i september en skoletaskifest i børnehaven. Her kommer børnene på besøg sammen med deres nye pædagoger og viser deres nye tasker frem, der leges nogle lege sammen med den nye storebørns gruppe og efter en halvanden times tid, bliver børnene hentet af deres forældre eller går tilbage til FFO'en. Dette skaber sammenhæng for børnene og en afslutning på deres børnehavetid.

Børnehaven samarbejder tæt med lille Værløse skole og holder jævnligt distriktsmøder med skoleledelse, en pædagog fra FFO, børnehavens leder og en pædagog fra storebørns gruppen. Her er meget fokus på evaluering af overgangsarbejdet og hvordan vi hele tiden kan forbedre det i et børneperspektiv. Her lærer vi os op ad Inge Schoug Larsens forskning om den svære overgang til FFO/skole, og har adskillige gange haft hende ude til forskellige oplæg om overgange til FFO/skole.

Inddragelse af lokalsamfundet

I den pædagogiske læreplan skal dagtilbuddet overveje, hvordan lokalsamfundet i form af fx biblioteker, museer, idrætstilbud og -faciliteter, plejehjem, erhvervsliv mv. kan inddrages med henblik på at styrke dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø. Dagtilbud kan invitere ældre medborgere, skolebørn eller andre frivillige i lokalsamfundet, der ønsker at bidrage med en særlig viden eller interesse inden for eksempelvis natur, sport, musik, sundhed eller håndværk. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

I [Furesø Kommune](#) er der mange muligheder for at inddrage lokalsamfundet, fx Skolelandbruget, Hjortøgaard, biblioteker, idrætsfaciliteter, legepladser, Musikskolen, plejehjem, museer og mange muligheder for at udnytte forskellige naturområder, skov, sø, landbrug til forskellige pædagogiske aktiviteter.

Dagtilbud skal inddrage forældrebestyrelsen omkring hvordan de kan medvirke til at bringe ressourcer i lokalområdet i spil.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har gennem årene opbygget et godt samarbejde med lokalsamfundet i Værløse. Bl.a. Mosegården, musikskolen, biblioteket, plejehjemmet, spejderne, dyrehandleren. Derudover bruger vi naturen der er i lokalmiljøet.

Plejehjem:

Vi har faste besøgsdage på Ryetbo Plejehjem. Her kommer vi hver anden onsdag med en gruppe 4-årige børn. Personalet på plejehjemmet, har så planlagt en aktivitet, som børn og ældre lave i skøn forening. Andre gange kommer nogle af beboerne fra plejehjemmet på besøg i Ryet, hvor de bl.a. nyder børnene ude på legepladsen eller kommer ind på stuen og deltager i det der sker. Ryets store børn går også Lucia på Plejehjemmet og pynter juletræ.

Fortælling fra Børnehaven:

En dag da vi var på besøg på plejehjemmet, sad vi og tegnede tegninger sammen med de ældre. Mens vi sad og tegnede snakkede børnene med de ældre. Her sagde en af børnene til en ældre "Lars, hvorfor har du ikke fortalt mig, at du er så god til at tegne?"

Spejderhytten:

Vi har et fint samarbejde med spejderne om at bruge deres spejderhytte Alugod på Ryet vej. Vi har fået nøgle der til og bruger den stort set hver formiddag, da vi på den måde får mulighed for at dele børnene op i mindre grupper.

Børnehaven har især brugt den til storbørns gruppen og 4 års gruppen, men også i andre sammenhæng.

Biblioteket:

Både vuggestuen og børnehaven er flittige brugere af Biblioteket, hvor vi bl.a. ser film, teater, leger og læser og låner bøger. Vi har også lavet fernisering og udstillet børnenes malerier på biblioteket.

Når børnene er vant til at komme på biblioteket, spørger de også forældrene, om at komme der hen. Derved får vi skabt en kontakt mellem familierne og biblioteket og på den måde skabt en vej til mere sprogstimulering af børnene.

Vi har også haft besøg af en bibliotekar fra børnebiblioteket, der har lavet dialogisk oplæsning for vores børnehavebørn i Ryet.

FERNISERING ❤️

Fortælling fra vuggestuen:

De store vuggestuebørn deltog ved en filmfremvisning, hvor børnene skulle se tre film, over tre dage, og derefter skulle vi så snakke om, hvad vi havde set. Bibliotekaren som deltog, spurgte ind til børnene og fik lige så stille en dialog i gang. Det var meget spændende og anderledes, og børnene var meget ivrige for at fortælle, hvad de havde set og spurgte også ind til de ting de ikke forstod.

Skolelandbruget:

Vi besøger jævnligt skolelandbruget. Her får børnene mulighed for at opleve dyrelivet og dermed få en forståelse og læring om naturen. Børnene lærer at omgås dyr og får kendskab til husdyr og deres pasning. Ved besøget får de også mulighed for en guidet tur igennem stalden, fodre kaninerne, klappe grisene, lege med hønsene samt spise deres madpakker før turen går hjemad igen med bussen.

Når vi har et barn der har det meget svært, laver vi et forløb hvor barnet kommer der ud hver uge og har en fast opgave som f.eks. fodre høns, muge ud i stalden mm.

Mosegården:

Vi har et godt samarbejde med mosegården, hvor vi laver forskellige aktiviteter med dem. F.eks. at lege lege fra gamle dage, presse æbler mm.

Til august skal vi mødes med nogle af beboerne fra Plejehjemmet Ryetbo på Mosegården og lave et projekt sammen om skolen i gamle dage.

Legepladser og natur:

Vi bruger diverse legepladser der er rundt om i kommunen. Vi har et kort hængene i vuggestuen, hvor de legepladser vi benytter, er tegnet ind og afmærket med et billede af legepladsen, ligeledes i en aktivitetsfolder forældre kan tage i Ryets indgange. Derved har forældrene mulighed for at blive inspireret til at bruge de samme legepladser.

Lige så har vi tegnet det område i skoven vi oftest benytter ind på kortet.

Ved at forældrene kommer de samme steder med deres børn, får vi skabt en sammenhæng mellem dagtilbud og hjem. Det gør det både nemmere for børnene, at fortælle forældrene om hvad de laver i Ryet, men det kan også bruges til at skabe tryghed. Et barn der er utryk ved ture ud af huset, kan få et kendskab til en legeplads, når de er trygge sammen med forældrene, så der er noget genkendelig når barnet kommer der med sin stue fra Ryet.

Derfor har vi også lavet en forældrefolder med ideer til ting, man kan lave med sit barn i nærmiljøet og nogle aktivitetsark til som forældrene kan låne. De står i Ryets indgange til fri afbenyttelse.

De seks læreplanstemaer

Til hvert af de seks læreplanstemaer er udarbejdet to overordnede mål. Den pædagogiske læreplan beskriver hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børn læring indenfor og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Til hvert læreplanstema præsenterer vi eksempler på hvordan vores pædagogiske læringsmiljø dels understøtter de to mål til det enkelte tema, hvordan det relaterer sig til det pædagogiske grundlag og endelig hvordan det ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod, vedholdenhed og kompetencer til deltagelse. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I Ryet Børnehus er alle børn unikke. Der bliver derfor lagt stor vægt på at møde barnet med en anerkendende og nysgerrig tilgang.

For at opnå en god alsidig udvikling kræver det tidlidsfulde relationer med nærvær og opmærksomhed allerede fra en tidlig alder. Vi møder altid barnet med en nysgerrighed på barnets intentioner, også når barnet står i en misforstået situation. På sigt er det målet at børnene i Ryet Børnehus udvikler selvværd, selvtillid og mod på de udfordringer livet byder dem nu og senere hen.

At udtrykke behov og følelser er noget som børn skal lære. I Ryet spejler vi børnenes følelser, så børnene lære at mærke sig selv. Vi guider børnene til at sætte ord på deres handlinger og følelser. Det kan være hvis to børn vil have det samme legetøj. I stedet for at børnene bliver fysiske over for hinanden, guider vi dem til at bruge sproget, i det omfang de kan. Nogle børn har særlige sprogudfordringer og her vil vi som personale støtte og bakke ekstra op om barnet og den pågældende handling. Samt vi bruger tegn til tale, så man selv om man ikke har et verbalt sprog kan sige fra, og give udtryk for sine mest basale behov.

Børn skal på sigt kunne udsætte egne behov. Dette arbejder vi især med i rutinerne f.eks. ved at vente på tur ved håndvasken, hjælp i garderoben og til at vælge en sang under samling. Ved at tydeliggøre hvornår

det er barnets tur, ved f.eks. at nævne hvem der er før barnet, så får barnet en større ro og kan derved lettere øve sig i at vente.

Personalet støtter børnene i at blive selvhjulpne eller lære sig andre ting, ved brug af anerkendelse, guidning og støtte. Det er med til at motivere barnet og giver barnet troen på sig selv. Hvis barnet ikke lykkedes med det barnet prøver på, ser vi det ikke som en fejl/mangel, men ser det gode i at barnet øver sig og opfordre med guidning, barnet til at blive ved med at kæmpe. Når barnet har lært sig noget giver vi "high five" eller italesætter det på anden måde, så barnet bliver opmærksom på at det lærer sig noget.

Vi ser at den personlige udvikling hænger tæt sammen med den sociale udvikling og derfor har relationer en stor betydning for barnets alsidige personlige udvikling. De er med til at forme barnet og kan på sigt også have betydning for hvem barnet bliver. I Ryet Børnehus er relationer noget vi arbejder med og har fokus på hele tiden. De voksne er aktive og ansvarlige for at opbygge en tæt relation til barnet, ved at være nysgerrig på barnets interesser og tanker. Vi arbejder med børnenes relationer med hinanden ved at se på børnene enkeltvis, og vurderer ud fra det, hvilke relationer det enkelte barn kunne have godt af at socialisere sig med. Nogle gange er relation sammensætningerne oplagte ud fra hvem barnet søger, hvor de andre gange vil være mere baseret på, hvad vi som personale mener barnet kunne have godt af at prøve af. Vi deler børnene op i mindre grupper, så de kan få øje på hinanden. Vi giver dem opgaver sammen, så de får en fællesskabsfølelse mm. Men vi støtter også altid op om de relationer barnet selv søger. Ved at arbejde så fokuseret med relationer, prøver vi at sikre at alle har en ven og en plads i fællesskabet.

Den kostansvarlige arbejder sammen med det pædagogiske personale om at give børnene madmod. Derfor laves der varieret og spændende mad til vuggestuebørnene, hvor børnene ofte er med i køkkenet og hjælper med tilberedningen.

I børnehaven laves der mad over bål, fælles frokoster og madpakkeworkshop hvor børnene er med til at lave sin egen madpakke, samt der kommer en gang imellem smagsprøver til børnehavebørnene, så de kan prøve nye smagsoplevelser.

En forældre til en dreng i børnehaven fortæller:

Min søn fortæller altid meget glad om de fælles madoplevelser, som børnene får i børnehaven, når der er jule- og påskefrokoster, mad over bål eller smagsprøver fra køkkenet.

Børnene kommer fra forskellige kulturer. Vi møder og taler altid anerkendende om barnets familier og deres traditioner mm. Vi har spil, bøger, puslespil hvor børn ser meget forskellige ud og dukker med forskellige hudfarver, så barnet har mulighed for at spejle sig i dem der ligner en selv. Vi har plakater med forskellige sprog, alfabeter mm og bøger på mange sprog. Personalet det taler flere sprog, bruger det gerne sammen med børnene ved behov, så barnets føler at dets modersmål bliver anerkendt. Vi spørger nysgerrig ind til barnets kulturelle traditioner, taler om de forskellige ting børnene har med i madpakken eller deler ud til fødselsdage.

De børn der kommer fra socioøkonomiske ikke så stærke familier, giver vi flere oplevelser, så de kan tale med til samlinger, når de andre børn fortæller hvad de har oplevet.

For at sikre barnets alsidige udvikling har forældrene en stor rolle. I Ryet Børnehus er samarbejdet mellem forældre og det pædagogiske personale vigtigt for, at støtte barnet i sin udvikling. Det kræver en fælles indsats i dagtilbuddet og hjemmet, for at give barnet de bedste rammer. Vi guider forældrene i deres relation med barnet, hvis forældrene opsøger det, men også hvis vi ser at der er et behov for det. Vi opfordrer til at forældrene laver legeaftaler, og hjælper gerne med at anbefale legerelationer og præsenterer forældrene for hinanden.

Af nye tiltag skal vi i gang med at arrangere fælles legepladsbesøg i weekender, sammen med forældrebestyrelsen.

Fortælling fra vuggestuen:

En gruppe børn sidder og klippe/klistre i forbindelse med den kommende påske. En voksen viser først, hvordan man bruger limstiften på sådan en måde, så der kommer mest lim på emnet, så der bagefter kan komme papirkonfetti på. Børnene observerer og forsøger så selv derefter at bruge limstifterne. Der opstår lidt begyndervanskeligheder, men lige så stille får, især nogle af de lidt ældre børn, krammet på det. De viser stolt deres værker frem og fortæller, hvordan de brugte limstifterne.

Fortælling fra børnehaven:

Engang om året har vi temaet "Førstehjælp". Her lærer børnene at vise omsorg og hjælpe andre børn, hvis de slår sig. Vi benævner børnene som "Førstehjælpere", når de eksempelvis trøster et barn der falder og slår sig.

En dag på legepladsen køre en tre årig dreng rundt på en motorcykel. Han vælter og begynder at græde. En voksen er på vej hen til barnet, men stopper op da hun ser en 5 årig dreng komme for at hjælpe ham. Han trøster drengen og tager hans hænder og børster dem af og tjekker for sår og lignende. Han hjælper den tre årige op på motorcyklen igen. Den voksne som har set hvad der skete, går frem til den 5 årige og roser ham for hans omsorg, siger han er en dygtig førstehjælper og giver ham et kram.

Social udvikling

Udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Dagtilbud skal ikke kun bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evne til medbestemmelse men også deres forståelse for, indlevelse i og solidarisk handlen i forhold til andre. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39 og Masteren til en styrket pædagogisk læreplan)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Ryet Børnehus har vi, som tidligere beskrevet, fokus på børnenes sociale udvikling. Vi lægger stor vægt på, at se børnene som enkelte individer og møde dem hvor de er. Nogle børn har sproglige udfordringer, hvor andre har sociale udfordringer. Fokus ligger på at hjælpe de børn der har brug for noget ekstra, eksempelvis ekstra møder med forældre, hvor vi sammen finder ud af hvordan vi skal hjælpe barnet, sprogvurdering eller guidning i forhold til dagligdagen i børnehaven, kontra når barnet er hjemme.

Vores fokus er at danne relationer mellem børnene for at skabe et socialt fællesskab i det omfang der giver mest mening. Vi støtter op om venskaber bl.a. ved at arbejde i forskellige små grupper, så børnene får øje på hinanden. Dette kan både være på tværs af huset, eller stuevis. Det kan være relationer der er oplagte, men også nogle der ikke er. Det er en vurdering der vil blive taget løbende af det pædagogiske personale.

I Ryet Børnehus har vi valgt at indrette os med legezoner på stuerne, så børnene ved hvad de kan lege med, og hvorhenne. Stuerne er overskueligt indrettet for børnene og fungerer i børnehøjde. Bordene og stolene vi anvender i spisesituationer er lave, så det er funktionel og overskuelig ud fra børneperspektivet.

Børnene lærer hurtigt de rutinerne der er hen over dagen, og rutinerne er med til at strukturerer dagen. Vi prioriterer samarbejde højt hvilket eksempelvis ses, når der skal dækkes bord før frokost og frugt, hvor nogle børn hjælper hinanden med at tørre borde af og dække op.

I Ryet Børnehus følger vi børnenes spor og lade dem have indflydelse på deres hverdag, det kan eksempelvis være i forhold til dagens aktiviteter, eller også på længere sigt, hvis der skal sættes et projekt i gang. F.eks. temaer over traditioner mm.

En anden vigtig faktor vi lægger stor vægt på i Ryet børnehus er selvhjulpethed. Børnene øver deres færdigheder, samtidig med at de ser deres kammerater gøre det samme. Så kan de lære af hinanden og hjælpe hinanden. På den måde er de med til at udvikle sig selv, ved hjælp af hinanden.

Når man indgår i social sammenhæng, er det vigtigt at kunne tolke hinandens udtryk og kropssprog, blandt andet i forbindelse med konflikter.

I Ryet har vi bl.a. piktogrammer der viser forskellige ansigtsudtryk som vi bruger til at tale med børnene om, og vi sætter ord på, når et barn er ked af det, glad, sur osv. Samt vi arbejder med "Fri for mobberi" Når børnene har konflikter guider vi dem i situationen ud fra børnenes udviklingstrin.

Fortælling fra vuggestuen:

Efter en aktivitet i vuggestuen, hvor børnene havde øvet motorik på en kondibane, ønsker to børn at lege videre på kondibanen. Pædagogen gav plads til børnenes medbestemmelse og fulgte deres spor ved at lave en legezone for de to drenge, hvor de skærmet for de andre børn, kunne lege videre med kondibanen. Børnene legede fordybet med hinanden og fik igennem legen øvet turtagning og at give plads til hinanden. Børnene hyggede sig og der blev grint meget.

Fortælling fra børnehaven:

Et barn og en voksen starter en leg. Legen udvikler sig til en fødselsdagsleg, hvor flere børn kommer med i legen. Den voksne trækker sig en smule og ser hvordan børnene laver gaver og sætter dukker og bamser på stole. Til frokost snakker børnene om legen og hvor sjovt det var at bamser sad med ved bordet.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Læringsmiljøet skal understøtte børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. De pædagogiske medarbejdere er sproglige rollemodeller for børnene, og børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

I Ryet Børnehus har vi en sproglig profil. Det betyder at alt personalet har fået efteruddannelse i sprogstimulering og vi har et konstant fokus på at skabe et godt sprogstimulerende miljø omkring børnene.

I Ryet er vi meget bevidste om det enkelte barns sproglige udvikling. Sproget stimuleres og udvikles gennem hele dagen, i rutiner, aktiviteter og i børnekulturen, samt både i Ryet og i hjemmet.

Vi er bevidste om at det er i den daglige kontakt og dialog at barnet udvikler sproget.

Vi taler med børnene, dagen igennem, i alt hvad vi foretager os. Vi ved at der hvor barnet lærer mest sprog, er i samtaler hvor der er mindst 5 turtagninger mellem samtalepartnerne og det øver vi os hele tiden på at opnå.

Vi laver et sprogstimulerende miljø omkring barnet, som giver barnet mulighed for at udvikle et rigt og nuanceret sprog. I hverdagen sætter vi ord på alt, hvad vi foretager os sammen med børnene, så vi er med til at udvide deres begrebsverden.

Vi er opmærksomme på hvad barnet er optaget af og hvilke initiativer barnet tager, så vi kan være med til at udvide både sprog og viden om emnet, ved at stille åbne og uddybende spørgsmål. Vi ved at det er vigtigt at give børnene tid til at udtrykke sig, lytte til dem, vise dem interesse for det de beskæftiger sig med, og være med til at udvide, deres viden og begreber.

Når vi spiser sidder vi ved faste pladser, og med faste voksne, vi bruger måltiderne til samtale børnene imellem og børn voksne, vi øver os i at spørge ind til hinanden, i at lytte til hinanden og i at vente på hinanden.

I vores læringsmiljø har vi fokus på sproget, ved at indrette vores stuer i legezoner. Vi får på den måde sat ord på de forskellige områder, når børnene præsenteres for rummene. Børnene får hermed mulighed for at lege i de zoner der interesserer dem, hvor vi så sprogligt kan stimulere barnet ud fra dets interesser. Vi har i denne forbindelse stor glæde af, at få jævnt sparring til stuens indretning, af en PPR-pædagog som ved meget om pædagogik og indretning.

Personalet tilrettelægger dagligdagen med aktiviteter, som styrker og involverer børnenes sprog og kommunikationsevne aktivt. Det kan f.eks. være at vi skaber et fælleskab med børnene omkring sang og dans, rim og remser, eventyr, fortællinger, bøger om kunst eller natur. Dette giver os nogle nære, glade og gode stunder, hvor børnene bruger deres fantasi. (eks. Samlinger, sanglege, kreative ting, ture, rim og remser, osv.)

Vi prioriterer at voksne er nærværende og deltager aktivt i børnenes lege der, hvor der er brug for det og sætter ord på det børnene siger, ser og gør. Der er mange stunder i hverdagen, der giver anledning til samtale på børnenes præmisser, det er både i rutinerne, aktiviteterne og i børnekulturen.

Vi arbejder med sproget ud fra de understøttende sprogstrategier. Derudover benytter vi teknikken at "UGLE". Hold udkig efter barnets interesser, Giv tid, Lyt. Samt fem turtagninger.

Vi bruger sprograppen op til barnet er 3,6 år til at vurderer, hvor det enkelte barn ligger i alsidig, social og sproglig udvikling.

Den måned barnet bliver 2 år bliver det vurderet. Vi genvurdere de børn der er kommet i fokuseret indsats efter 3 måneder og samarbejder med talepædagogen om de børn der er i særlig indsats. Men både før og efter barnet er 2 år bruger vi også sprograppen når vi har en bekymring omkring barnets sproglige udvikling og ønsker en vurdering af hvad barnet kan.

Vi har et fint samarbejde med forældre og talepædagog, når barnets sprog ikke udvikler sig som det skal. Se afsnittet om Samarbejdet med forældrene side 17.

Fortælling fra Børnehaven:

En morgen løber en dreng rundt på stuen med magneter. Jeg spørger ham om vi ikke skal gå over til magneterne og lege. Han siger "Ja det vil jeg gerne". Ved magneterne sidder en anden dreng og bygger en bondegård, jeg spørger dreng 1 om vi skal spørge om vi må være med. Han siger "ja" og spørger dreng 2 om vi må være med. Dreng 2 siger "Ja det må i gerne". Dreng 1 og jeg bygger en bondegård sammen som med drengenes mange ideer og input udvikler sig til en hel dyrepark med vilde dyr og bondegårdsdyr. På et tidspunkt siger dreng 2, at han ikke gider lege den leg mere Vi andre leger lidt videre. Dreng 2 viser os en rum raket, som han har bygget. Så siger dreng 1, at han ikke vil lege den leg mere og begynder at rydde

dyrene op. Jeg foreslår dreng 2 at vi kan sætte ild på rumraketten, hvis vi finder noget garn, det vil han gerne. Vi finder garn til raketten, dreng 1 vil også lave en. To nye drenge kommer til og så udvikler den nye leg sig med børnenes ideer og fantasi og mine input og spørgsmål. Under hele legen har jeg sat ord på, hvad jeg gjorde så og hørte, samtidig med at jeg legede og byggede.

Læsning med vuggestuebørn på biblioteket og på stuen:

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Børn er i konstant bevægelse hele dagen, men de har også brug for at bevæge sig op og ned i tempo. Det er vigtigt, at børn får pulsen op, men også ned for at kunne mærke egen krop. Børn oplever med kroppen og derfor skal de blive fortrolige med deres krop og bevægelsesmønstre. Det betyder at børnene hele tiden skal udfordres på deres sanser, grov- og finmotorik, kinæstesi(muskel/led)-, vestibulær(balance)- og taktilsansen(føle).

INDE:

I vores hus har hver børnehavestue og vuggestuen adgang til et tumlerum, hvor der er plads til de lidt mere vilde lege. Disse rum er fyldt med store puder, ribber, samt faldmadrasser, som indbyder til at bruge hele kroppen. Der kan bygges huler, der kan hoppes fra ribber og der kan kæmpes med de store puder. I vuggestuen er der desuden mulighed for at inddrage gangarealet, så der er mulighed for at bibeholde de mere stille aktiviteter på stuerne. På gangen laves der ofte kondibane, hvor børnene kan gå balancegang, kravle over eller under forhindringer, rutsje, samt gå med bare fødder på sansebrikker.

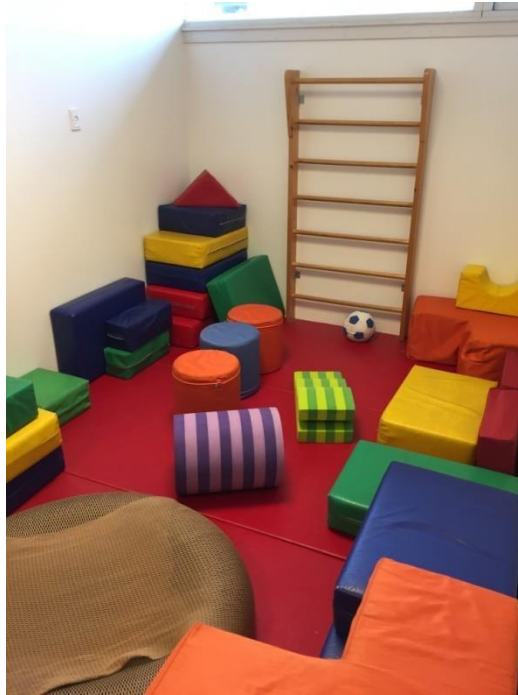
Der er også plads til mere rolige aktiviteter, så som læsning og afslapning.

Fortælling fra vuggestuen:

I vuggestuen går vi meget op i at børnene får udfordret deres sanser. Vi leger tit med f.eks. modellervoks, kartoffelmel eller som i det her tilfælde, noget helt nyt, tryllesand. En lille gruppe børn sidder ved bordet, klar til aktivitet. De er alle meget ivrige, men bliver noget tilbageholdende, da de ser at det ikke er modellervoks, men i stedet sand. Efter lidt tid bliver de dog mere fortroligt med det og snakker meget om hvordan det føles at røre ved, at det sidder fast på fingrene og at det er noget underligt sand. De får på denne måde udfordret deres følesanser og bruger deres finmotorik til at bygge skulpturer i sandet.

Vi har inddelt vores stuer i forskellige legezone/læringsmiljøer, så børnene dagligt kan blive udfordret på det de har lyst til, når de ikke er en del af voksen styret aktiviteter.

Legzonerne/læringsmiljøerne er inddelt i motorik, logisk/matematisk, sprog, spatial, Kropskinæstetiske, musikalske, Naturalistiske, Interpersonelle, intrapersonelle. Vi har fået viden, sparring og gennemgang af hver enkelt stue, af en PPR-pædagog med særlig viden om pædagogik og indretning.

UDE:

Vi har en stor legeplads med mange forskellige rum, hvor der er plads til at udfordre sig på alle parametre. I planlægningen af legepladsen samarbejdede vi med husets fysioterapeut og en PPR-pædagog, for at sikre at børnene kan få erfaringer med de forskellige motoriske former. Her er der mulighed for at styrke både fin- og grovmotorisk, samt de tre sanser: Kinæstesi-, vestibulær-, og taktilsansen ved f.eks. sandkassen, fodboldbanen, gyngerne, klatrestativer. Vi udnytter og tilrettelægger også vores udendørsaktiviteter efter årstiderne. F.eks. plantning af planter om foråret, vandleg om sommeren, bålhygge hver anden fredag og sneboldsleg og kælkning om vinteren.

Kondibane er noget der laves i huset, både inde og ude, for alle aldersgrupper. Vi har bl.a. en årlig motionsdag, hvor der er poster rundt på vores legeplads. Der prioriteres at der er poster som stimulerer de tre før nævnte sanser, så børnene får brugt hele kroppen. Motionsdagen er for hele huset og ligger fredag op til efterårsferien.

Vi bruger også meget vores nærmiljø. Vi besøger de forskellige legepladser rundt omkring, som har nogle gode forskellige legeredskaber, som børnene kan blive udfordret på.

Vi er tit i skoven, hvor børnene kan løbe/ kravle på skråninger og klatre på træstammer.

Vi mærker/ ser/ lugter til skovbunden, hvad er blødt, hårdt, vådt og levende. Hvad lugter godt/ og ikke godt. Måske krammer vi også et træ i ny og næ.

Vi har stor fokus på de børn som har mere uro i kroppen eller er mere sårbare. Vi laver mindfulness og massage for at mærke ro i kroppen. Vi mener alle børn har brug for at komme ned i gear. Når vi laver dette, har vi forskellige materialer til at berolige børnene med f.eks rasleæg, med forskellige lyde og vægt, massagekasse med forskellige bolde, man kan bruge til at massere hinanden med. Voksen/barn eller barn/barn.

Vi har øje for, hvor hvert barn er i sin udvikling, hjælper og guider.

Vi er hele tiden i dialog med forældrene om, hvordan vi i vores samarbejde kan hjælpe/støtte barnet, hvis barnet har nogle udfordringer. Vi har en fysioterapeut der kommer fast i huset, som vi altid kan sparre med, også sammen med forældrene.

Vi tager nogle gange en tur ud af huset med få børn, hvor alle bliver tilgodeset og hørt. Det kunne være en tur på løbecykel rundt i området, en tur i skoven eller ud at køre med tog. Vi har fokus på at hjælpe barnet, der hvor det er udviklingsmæssigt. Vi hjælper barnet og går foran, ved siden af og til sidst bag ved barnet.

Fortælling fra børnehaven:

Jeg har lavet en kondibane for en lille gruppe børn, hvor de skal balancere, lave kegleløb og kaste med bolde over i en spand. Børnene er nået til at kaste med bold. Der står to drenge ved siden af hinanden og der er ca. 1,5 m hen til hver deres spand.

Den ene af drengene kaster sin bold for langt hele tiden. Den anden rammer sin spand. Men han giver ikke op, og prøver igen og igen. Hans ven ved siden af, begynder at heppe på ham. Til sidst siger han " jeg kan

ikke " og kigger over på mig. Jeg går over til ham og prøver at vise ham, at han skal prøve at kaste med underhånd.

Han tager bolden igen og prøver. Anden gang lykkedes det og han jubler helt vildt. " Nu kan jeg "

Fortælling fra vuggestuen:

I dag var vi på legepladsen for at lave aktiviteter der styrker børnenes grov motorik. Vi lavede en aktivitet hvor børnene skulle rulle ned af den lille bakke. Birk og Hubert turde ikke at prøve, men de vil gerne sidde og kigge på de andre børn, som rullede ned.

De virkede en smule utrygge og vil have deres sut. Den ene pædagog valgte derimod at give dem en pind, for at de skulle føle sig mere trygge. Da de to drenge normalt er meget glade for pinde og bevægede sig lidt væk fra den voksne.

Dog virkede de stadig lidt utrygge. Da pædagogen fortalte dem, at de kunne ligge på maven og rutsje ned i stedet, mens de stadig havde øjenkontakt med den voksne, kastede Birk og Hubert sig ud i det og klarede derefter aktiviteten uden problemer. De har efterfølgende lagt sig på maven når de skulle prøve nye rutsjebaner eller stejle bakker.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44 - 45)

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Børn er nysgerrigere på naturen og elsker at eksperimentere og få ny viden. De observerer og undersøger alt på deres vej. Det er i vuggestue og børnehave, børnene begynder at stille mange opklarende spørgsmål om naturen; hvorfor bladene falder af træerne eller hvorfor vokser planter op af jorden. De små børn kan måske ikke tale, men de er stadig undersøgende og peger på ting de er nysgerrige på. Vi prioriterer at støtte op om børnenes nysgerrighed og går ind og undersøger sammen med børnene. Det giver nogle gode og spændende dialoger, der også er super godt til at styrke sproget, da vi har fokus på et fælles tredje og det er med til at styrke barnets følelse af at blive set og være en del af et fællesskab.

Vuggestuen:

Vi benytter meget lokalområdet, såsom andre legepladser, hvor de kan udfolde sig i leg og motorisk. De oplever nye ting i hverdagen hele tiden.

I vuggestuen bruges meget tid på at tælle. Det kan bl.a. foregå ved at hoppe på trampolin eller gå på line og hoppe ned derfra. Når vi går i naturen kigger de på, hvad der kommer frem af nye ting som eks. knopper på træer eller blomster. Hvad er det der flyver i luften? Er det insekter eller flyvemaskiner. Der bliver også snakket om størrelser på biler, farver og om der mange eller få.

Dyrelivet på land, i vand og i jorden.

Fortælling fra vuggestuen:

I sommers var 4 børn fra vuggestuen på tur. Vi kiggede på krukker der var sat ud med blomster i. Børnene lagde mærke til det og vi snakkede om, hvad det var for farver og hvor mange der var.

Hvorfor var de blomster sat ned i jorden?

Der blev også lagt mærke til, hvad der var på jorden af blade og grankogler. Snakken kommer hurtigt over på hvad der også er i/på jorden f.eks. regnorme og snegle.

Vi var længe om at komme hjem, for børnene skulle se alt og stillede mange spørgsmål.

Børnehaven:

I børnehaven tages der på lange ture gerne med bus og tog, der samles tit ting op i skove og taget med hjem. Her laves billeder, med det de har fundet eller bruger det til juledekorationer. Der snakkes om årstider, ugedage og hvilken påklædning der hører til hvilket vejr.

Børnene stiller tit store spørgsmål, som hvorfor sner det? Hvad består jordens indre af, hvordan kommer man ud i rummet, hvordan laver man iskrystaller og hvilket dyr er det største i verden på land, til vands og i luften. De voksne er undersøgende sammen med børnene og bruger I-pads til at få ny viden eller finder en vægt frem til at veje, hvad der er tungest eller et målebånd, så de kan se hvor højt et byggetårn af klodser er.

Fortælling fra Børnehaven:

Det er tidlig morgen i børnehaven og den voksne sidder og snakker om sommerferie med nogle børn og hvor de skal hen. De begynder at snakke om Afrika og slanger og hvor stor den største slange egentlig er dernede – det er en Mamba. Imens møder flere børn ind i børnehaven og de andre børn begynder også at finde emnet interessant. De begynder også at snakke om andre dyr. Den voksne finder noget malertape frem og sammen med børnene taper det på gulvet, så de kan se hvor lang Den sorte Mamba er. Bagefter finder de en høj væg og måler nu ud hvor høj en giraf er. Dette bliver meget tydeligt for børnene og det er noget de snakker om i mange uger. Nogle af børnene leger endda slanger.

Når børn er i naturen udvikler de et andet fælleskab og andre lege. Der finder de nogen gange andre venner, da nogle børn har nogle kompetencer, der ikke kommer til udtryk indenfor. Der er mange børn som ikke oplever at komme ud i de grønne områder med deres familier og eksperimentere med naturen. Vi bruger meget naturen for at tilgodese alle børn i en børnegruppe, da det er et meget inkluderende miljø og der er højt til loftet.

I vores hus sorterer vi affald, så børnene får en større viden om hvad det betyder for vores hverdag og at alt affald ikke kommer i samme beholder. Der bliver snakket meget om hvilken virkning og sammenhæng det har for vores samfund. Derfor har hele huset også deltaget i skraldeindsamling, hvor vi har samlet skrald i vores lokalområde. Børnene går meget op i hvor meget de kan finde og snakker også meget om det derhjemme. Det betyder også at mange forældre samler skrald med deres børn og laver det som en fælles aktivitet.

Vi laver også Science-forsøg med bl.a. vind, sol, vand, ild. Her et forsøg med vand.

Fortælling fra børnehaven:

Et par dage før vores forsøg, havde vi sammen med børnene frosset vand i fryseren. I denne proces havde vi snakket om, hvad der sker når man putter vand i fryseren og hvordan vand og is føles. Da vi tog isen frem fra fryseren, kunne børnene se at vandet var blevet hårdt og de fik lov at mærke på isen, der nu ifølge børnene var glat og kold, samt at man fik våde fingre når man rørte ved den. Vi snakkede om hvad der skete hvis man kom salt på isen, børnene sagde at det vidste de ikke. Så vi prøvede at komme salt på og vi kunne se at isen begyndte at smelte og hørte lyde fra isen. For at kunne se hvad saltet gjorde ved isen, kom børnene frugt farve på og nu kunne vi se at saltet havde lavet en masse små gange inde i isen. Børnene synes det var sjovt at se frugtfarven løbe gennem isen.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46)

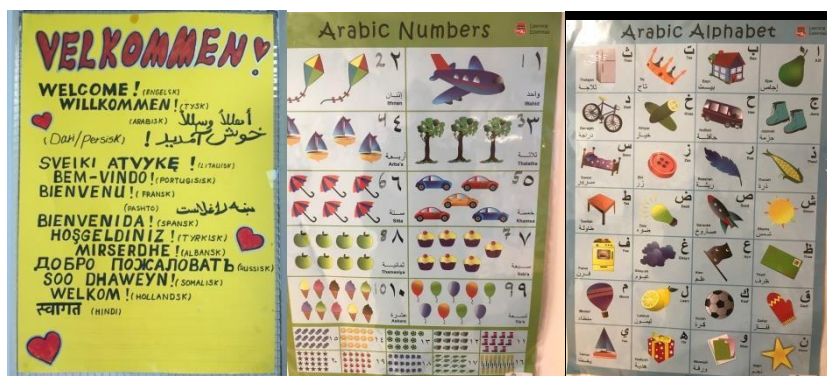

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Ryet Børnehus sætter vi et stort fokus på pædagogik, læringsmiljø, børns kulturel baggrund og deres familieliv. Vi støtter børnenes forskelligheder, traditioner, normer og værdier. I daglig dagen møder vi hver enkelt familie med smil på læber, åbne arme og den gode dialog og tone. Vi møder børnene i deres højde og der hvor de er. Vi har et godt forældresamarbejde på trods af at der nogle gange er sproglige udfordringer.

I løbet af årene, inviterer vi familierne til forskellige arrangementer, som Blomsterdage, Sommerfest, arbejdslørdag osv. Alle har mulighed for at møde de andre familier og deres kultur, samt smag på forskellige retter til fælles spising.

I huset mærker vi de forskellige danske traditioner, vi holder Luciaoptog, juleklip, påske med trillende påskeæg, fastelavn, så alle bliver introduceret til de danske traditioner. Derudover taler vi om andres landes traditioner så som Eed.

Børn bliver støttet i deres medbestemmelse, mening og ideer og bliver dannet til det danske demokrati.

Voksne forsøger at skabe de æstetiske, pædagogiske rammer med legezoner både inde og ude, hvor der er plads til at bruge alle sanser, eksperimenterer, fantasi, nysgerrighed og kreativitet. Selvfølgelig, alt det nødvendige materiale og redskaber er til stede; som musik instrumenter, Krea ting, sprog kufferter, bøger osv.

Når vi laver mad med børnene bliver der både lavet dansk traditionel mad som julefrokost mm., samt madretter fra familiernes kulturer.

Fortælling fra vuggestuen:

Det er eftermiddag og børnene leger på kryds og tværs på stuen. En dreng på 2 år, der kommer fra en flersproget kontekst, har det stadigvæk meget svært med at forstå dansk. Han er en meget social dreng og er meget nysgerrig på hvad de andre børn laver. Han vil meget gerne være med, men har svært ved at udtrykke sig verbalt.

En voksen kommer og spørger ham, om han også vil lege i køkkenet. Han ryster på hovedet og peger på en iPad. Drengen viser at han gerne vil danse. En voksen finder hans yndlings sang og tænder for musikken. Drengen smiler og er i fuldt fart med alle de kropslige bevægelser han kan. Straks tiltrækker det flere børn, som samler sig midt i stuen og begynder at danse. Nogen danser ved siden hinanden, andre holder i hånd sammen. Drengen holder sin voksen og en anden pige i hånd. Han ser meget glad ud.

I den første tid i vuggestuen har drengen dannet og den voksne fået dannet en tillidsfuld relation og drengen tør derved vise at der er noget han ønsker sig, trods sproglige udfordringer. Han ved godt hvor han kan finde de ting, han vil lege med. Dagligt bliver han inddraget i processen med de andre børn, for langsomt at blive socialiseret i vuggestuens kultur.

De tydelige legezone og relationen til den voksne, har åbnet hans nysgerrighed. Han tør at være sig selv og være i fælleskab med de andre.

Fortælling fra Børnehaven:

En gang om året har vi temaet "Glød og flamme". Børnene laver flammehatte og de får en legetelefon, hvor de lærer hvilket nummer de skal ringe til ved en ulykke. Børnene får fortalt og øver hvad de skal sige hvis de ringer 1-1-2.

Eksempel: Der er 6 børn der sidder i et rum og kalder på hjælp. I rummet ved siden af sidder 8 børn med flammer der indikerer ildebrand. Et barn ringer på legetelefonen til brandvæsnet. De 6 børn fortæller at det brænder i rummet foran dem og de fortæller at de er 6 børn. Brandmændene kommer og redder dem. Derefter bliver rollerne byttet rundt.

Evalueringsskulturer

Dagtilbudslederen har ansvar for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dokumentationen anvendes i løbende evalueringer, som led i en evalueringsskulturer, der udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø. Mindst hvert andet år evalueres den pædagogiske læreplan med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen offentliggøres. (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Sådan beskriver Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, opgaven omkring evaluering i dagtilbud. Der bliver slået fast, at den pædagogiske dokumentation skal bruges til at udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø for derigennem, at øge børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den løbende evaluering er et redskab for de pædagogiske medarbejdere og indgår i en evalueringsskulturer. Dagtilbuddets læreplan skal evalueres hvert 2. år og skal beskrive sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evaluering, kriterier og komplekse sammenhænge

Evaluering er et redskab der kan bidrage til at vurdere, udvikle og kvalificere pædagogisk praksis. At evaluere eller at vurdere et pædagogisk læringsmiljø kræver dialoger om hvad der er god kvalitet i læringsmiljøet og hvordan det gode pædagogiske læringsmiljø har betydning for børnene. Dialoger om kvalitet af pædagogisk praksis er vigtige og medvirker til, at gøre kriterier for evalueringer tydelige. Kvalitet forstået som hvad børnene skal have med sig og hvordan læringsmiljøet skal tilrettelægges, så det understøtter bedst muligt Disse dialoger foregår blandt de pædagogiske medarbejdere og involverer dagtilbuddets forældrebestyrelse. De pædagogiske medarbejdere tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø efter de antagelser de har om, på hvilke måder læringsmiljøet bidrager til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Dialoger om pædagogisk praksis skaber mulighed for refleksion og læring om egen praksis og mulighed for at justere denne. De pædagogiske medarbejdere vil opleve sådanne dialoger som meningsfulde måder at anvende evalueringer på.

Pædagogiske medarbejdere skal træffe mange vurderinger, beslutninger og handlinger i løbet af en dag. Mange handlinger sker hurtigt og baserer sig på de pædagogiske medarbejders professionelle dømmekraft; en erfaringsbaseret fornemmelse for hvad der sker og hvad der er vigtigst. I situationen kan der altid handles anderledes og refleksion over praksis er derfor central. I nuet er der sjældent tid og rum for refleksion, drøftelser og refleksion må ske efterfølgende og skal dokumenteres, fx noteres, for at kunne

indgå i en senere systematisk evaluering og kunne give støtte til forandringer af handlinger og praksis. Pædagogisk praksis udfolder sig i komplekse processer, hvor både børn og voksne har intentioner med de handlinger og interaktioner der finder sted. I pædagogisk praksis er der ikke er entydighed mellem indsats og resultat; konteksten og de konkrete menneskers handlinger og beslutninger har betydning for hvad der sker i samspejlet. Evalueringer af pædagogisk praksis skal kunne rumme denne kompleksitet. Når man evaluerer, sætter man særligt lys på en del af det pædagogiske læringsmiljø, velvidende at man ikke kan indfange alt det, børn oplever over hele dagen. De pædagogiske medarbejdere udvælger altså et særligt fokus for evalueringen af det pædagogiske læringsmiljø. Dette fokus beskrives i det didaktiske redskab, PEF, planlægning og evaluering i Furesø, se mere på nedenfor.

Evaluering; kultur, kompetence og kapacitet

Den styrkede pædagogiske læreplan fremhæver, at dagtilbudslederen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. En evalueringskultur forstås vi som en sammenhængende tilgang til evaluering og praksis, hvor evalueringer bidrager til udvikling af kvaliteten af den professionelle praksis. En evalueringskultur kræver at dagtilbuddet har udviklet evalueringskapaciteter.

Evalueringsskapaciteter forstået som, at arbejde reflektivt med egen evalueringspraksis med henblik på, at blive bedre til at evaluere, til at anvende og omsætte evalueringer til et løft den pædagogiske kvalitet. Struktur og organisering af de pædagogiske medarbejders arbejde med didaktik; med planlægning, dokumentation og evaluering af pædagogisk praksis samt parathed og kompetence til sammen at reflektere over hinandens praksis og til at ændre denne, styrker en evalueringskultur. For at understøtte dagtilbuddenes arbejde med at opbygge en evalueringskultur anvender Furesø Kommune nogle fælles redskaber.

Fælles redskaber i Furesø Kommune

Furesø Kommunes dagtilbud anvender PEF som didaktisk redskab. Her planlægger, analyserer, udvikler, dokumenterer og evaluerer de pædagogiske medarbejdere igangværende pædagogiske forløb, rutinesituationer samt børnekulturen. PEF understøtter den løbende systematiske evaluering. Dokumentation der indgår i evalueringer, kan antage mange former: Interviews af børn, læringsfortællinger, fotos, børns tegninger, video, observationer, udstillinger, relations skemaer; barn-barn eller barn-voksen, logbøger eller skemaer til registrering.

Furesø Kommune understøtter arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan med Læringslaboratorier. I læringslaboratorierne mødes dagtilbudsledere og faglige fyrtårne som sammen udvikler, sparrer og henter ny inspiration og viden til det fortsatte arbejde med den pædagogiske læreplan. På læringslaboratorier sker videndeling, indhentning af ny viden og inspiration, planlægning af nye prøvehandling. Læringslaboratorierne veksler mellem debatter, sparring, refleksive teams og faglige input mv.

Til pædagogisk tilsyn er Furesø Kommune inspireret af KIDS, et redskab til Kvalitetsudvikling I Dagtilbud, KIDS ligger tæt op af det pædagogiske grundlag og de 12 mål der vedrører de 6 læreplanstemaer. KIDS anvendes af dagtilbud til inspiration til udvikling af kvaliteten af deres pædagogiske praksis. I de systematiske evalueringer kan dagtilbud med fordel hente inspiration i KIDS og i anbefalinger fra tilsyn.

Hverdagsevaluering, løbende systematisk evaluering og evaluering hvert 2. år

I Den styrkede læreplan er det beskrevet hvordan dagtilbud løbende skal evaluere på hvilke måder læringsmiljøet understøtter børns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt at dagtilbuddets læreplan skal evalueres hvert 2. år.

Disse 3 niveauer søger vi koblet sammen, således at hverdagsevalueringer giver input til den løbende systematiske evaluering, der har PEF som omdrejningspunkt og endelig den evaluering af dagtilbuddets pædagogiske læreplan der finder sted hvert 2. år.

Tre niveauer af evalueringer, der bidrager og kvalificerer hinanden, indgår i arbejdet med læreplanen.

Hverdagsevalueringer

Hverdagsevalueringer er de uformelle og spontane refleksioner om evaluering som de pædagogiske medarbejdere gør sig, når de holder pause, har sovetime eller er på vej hjem fra arbejde. Disse evalueringer rummer vigtige observationer og refleksioner og kan bidrage til de løbende systematiske evalueringer af pædagogiske forløb og af det pædagogiske læringsmiljø. For at fastholde hverdagsevalueringerne gør de pædagogiske medarbejdere noter ud fra spørgsmål på trykte post-its:

- Hvad forløb godt?
- Hvad blev jeg opmærksom på?
- Hvilke intentioner havde børn/voksne?
- Hvad fik børn/voksne ud af forløbet?

Løbende og systematiske evalueringer

Noter fra hverdagsevalueringer indgår i de løbende og systematiske evalueringer som PEF understøtter.

Rammer og struktur for de systematiske evalueringer skaber dagtilbudslederen lokalt.

De systematiske evalueringer finder sted på møder hvor relevante pædagogiske medarbejdere deltager.

PEF er rammen for indsamling af data og pædagogisk dokumentation og kobler hverdagsevalueringer med løbende systematiske evalueringer.

PEF rummer en spørgeguide der understøtter analysen af praksis:

- Børns udbytte ifht. beskrevne mål og det pædagogiske grundlag
- Børns oplevelser og børns perspektiv
- Hvad viser forløbet om vores refleksioner om valg af indsatser?
- Hvad viser evalueringen af nyt, overraskende og spændende?
- Hvad har vi voksne lært?
- Hvad vil vi vide mere om?
- Hvad tager vi med til næste forløb?

Dagtilbudslederen understøtter at den systematiske evaluering anvender dialogmetoder der bringer flere perspektiver frem og som fremmer udvikling af nye forståelser og ideer.

I processen med løbende og systematiske evalueringer kan dagtilbud arbejde med flere lyttepositioner.

Udpegede pædagogiske medarbejdere holder særligt øje for:

- Børneperspektiv i forløbene
- Guldkorn der rummer vigtig viden og læring
- Det der er vigtigt at formidle og dele viden omkring
- Hvilke begrænsninger eller udgrænsninger børnene møder i forløbet

De opmærksomheder som medarbejderne fra forskellige lyttepositioner får, indgår i dialogerne.

Evaluering af læreplanen hvert 2. år

Dagtilbudsloven fremhæver: at lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen af den pædagogiske læreplan hvert 2. år.

PEF samt anden pædagogisk dokumentation udgør det materiale som evalueringen foretages ud fra.

Anbefalinger fra tilsynsrapporter medtænkes i evalueringen.

Processen for evalueringen er at dagtilbudsleder og medarbejdere, faglige fyrtårne laver oplæg til evalueringen og opfølgningen på arbejdet med den pædagogiske læreplan. Derefter inddrages den samlede medarbejdergruppe der kommer med input og siden skal forældrebestyrelsen inddrages i en drøftelse og har mulighed for at komme med input og forslag. Dagtilbudsleder har det endelige ansvar for den pædagogiske læreplan.

Evalueringen hvert 2. år tager form af en metaevaluering. En sammenfatning og en analyse af evalueringer fra PEF som er udarbejdet i perioden samt evt. anden pædagogisk dokumentation.

Fra disse PEF hentes informationer fra rubrikkerne:

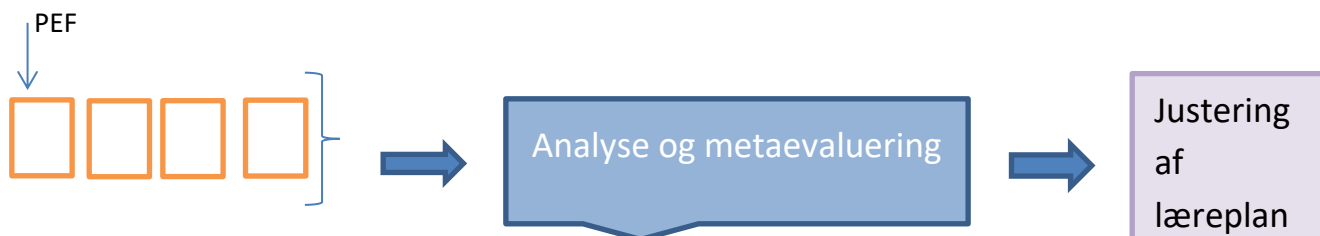
- Refleksion 1
- Børns oplevelser og børns perspektiv
- Refleksion 2
- Hvad tager vi med os

Der kigges på temaer der går på tværs: sammenhænge, tegn og mønstre eller noget der ikke er medtaget.

Vigtige spørgsmål er:

- Hvilken ny læring, erkendelse er gjort, hvor er der noget dagtilbuddet skal arbejde videre med
- Får I realiseret det pædagogiske grundlag tilstrækkeligt?
- Er jeres mål gode at evaluere på, er der forskel på mål for børn i vuggestue og børnehave?
- Har I fundet gode måder at få øje for børnenes perspektiver på?
- Er der et pædagogisk tema I har brug for at indhente mere viden omkring?
- Hvor er der noget i jeres pædagogiske læreplan I vil justere, fx korte retningsgivende refleksioner eller eksempler der bedre beskriver den pædagogiske praksis I tilbyder børnene

Oversigt over evalueringen hvert 2. år:

Hvordan vil vi sikre at hverdagsevalueringer tilfører vigtig viden til de løbende og systematiske evalueringer, af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og så børnenes udbytte?

Hvordan udvikler vi evalueringskapaciteter, hvor har vi særligt behov? Og hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv. I kan også beskrive hvilket fokus I har lagt i jeres arbejde med at udvide jeres evalueringskapacitet og hvordan I arbejder med det?

Vi har på et personalemøde reflekteret over vores evalueringskultur og nedskrevet hvordan og hvornår vi evaluerer. Vi bruger evalueringsværktøjet PEF til alle vores skriftlige evalueringer. Til de mundtlige bruger vi vores PAF tankegang. Vi arbejder kontinuerligt på et trygt arbejdsmiljø, hvor man tør spørge nysgerrig ind til hinandens intentioner og handlemåder, hvor refleksionen over egen og andres praksis foregår hele tiden. Da vi har erfaret at det er svært for en pædagog at viderebringe viden og gejst fra et kursus til personalegruppen, er vi blevet enige om at prioriterer fælles efteruddannelse af hele personalegruppen, men at alle nye medarbejdere løbende kommer afsted på sprogstimuleringskurser, da vi grundet vores borgergruppe er nødt til at alle er opdateret på det. Vores kommende Tema og efteruddannelse bliver i Sunshine circles, som vi skal arbejde løbende med det næste år og det skal munde ud i en evaluering af vores pædagogiske læreplan og forhåbentligt nye værktøjer og rutiner/aktiviteter til en bedre inklusion af de mere urolige børn. Temaet er valgt ud fra en evaluering af handleplaner på Ryets børn i Tidlig opsporing, hvor vi kan se at vi har flere urolige børn, der let falder ud af fællesskabet, samt det er et gennemgående tema i de sager vi tager op i Tværfagligt team.

Eksempler på evalueringsspørgsmål:

- Hvordan er det gået i et børneperspektiv?
 - o Er alle blevet forberedt, hvordan ser vi det i aktiviteten
 - o Har der været en tydelig start
 - o Har der været en tydelig slutning
 - o Har alle haft mulighed for at deltage i fællesskabet, også dem i udsatte positioner?
 - o Har der været mulighed for sprogstimulering
 - o Har der været en demokratisk proces

- Hvordan er det gået i et voksenperspektiv?
 - o voksenpositioner
 - o forberedelse
 - o afslutning
 - o Evaluering

- Hvordan er det gået i et forældreperspektiv og forældreinddragelse?

- Hvad fungerer og hvad fungerer ikke?

- Hvad tager vi med videre?

Evaluerings/refleksions struktur

- Vi spørger nysgerrig ind til hinandens praksis
- Vi lytter til nysgerrige studerende og opfordre dem til at stille mange undrende spørgsmål
- stuemøder
- tirsdagsmøde – på tværs af stuer
- Afdelingsmøder
- p-møder

- personale dag

Data for evaluering:

- Mundtligt ud fra hukommelse
- post-it med PEF spørgsmål
- læringsfortællinger
- handleplaner
- observationer
- videoklip
- foto
- interview af forældre og/eller børn

Vi arbejder både med temaer og mere rutinepræget situationer. F.eks. har vi som tema haft om børn bliver tilbudt forskelle former for leg med de forskellige voksenpositioner, om alle børn er en del af legefælleskabet og om det foregår hensigtsmæssige hen over hele dagen. Her har vi startet med at få den nyeste viden på området via oplægsholdere og vi har læst og diskuteret forskellige artikler. Vi har afprøvet diverse prøvehandlinger og evalueret på dem. Vi har valgt hvad vi ønsker at gå videre med og lavet en skriftlig struktur tur for hvornår, hvordan og hvem der er ansvarlige, så vi sikre en implementering af det aftalte, med løbende evalueringer og justeringer. Vi har inddraget forældrene i viden via oplægsholder til forældremøde, sidemandsoplæring til arrangementer og inspiration ved at lave aktivitetsfoldere og ark forældrene kan bruge når de leger med deres børn. Forældrebestyrelsen har været med til at evaluere på temaet, via deres eget perspektiv og ved at prøve at se det ud fra deres barns perspektiv.

Mere rutinepræget situationer vi evaluerer på, kan være frokostsituationen, Er der plads til både de børn der har brug for ro til at spise og de børn der ikke kan sidde stille og spise. Er der en god dialog mellem børn og børn, børn og voksne, er børnene erfarne i at være selvhjulpne mm. Dette gøres enten mundligt på stuen eller ud fra ud fra PEF post-it og en PEF på et stuemøde.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvilke tanker I gør jer for arbejdet med en metaevaluering og hvordan I vil involvere forældrebestyrelsen..

Vi udvælger et tema fra Den pædagogiske læreplan, ser på de PEF vi har lavet der ligger inden for det tema, både prøvehandlinger og faste aktiviteter/rutiner, for de sidste 2 år, søger nyeste viden, diskuterer hvordan vi ønsker at arbejde med det i Ryet, evaluerer på hvordan vi arbejder med det ud fra data og laver en struktur for, hvordan vi får nye tiltag implementeret, se ovenfor. Vi leder efter mønstre såsom voksenpositioner, inklusion af børn i sårbare positioner mm.

Links:

Furesø Kommunes Børne- og Ungepolitik: [Børne- og ungepolitik](#)

Fortsat fremgang for Furesø, Byrådet mål for 2019 – 2020: [Fortsat fremgang](#) Vision 2030: [Vision 2030](#)

Fælles læringssyn 0 – 18 år: [Det fælles læringssyn](#)

Oplæg om dannesperspektiv til dannelsesrejsen, under udarbejdelse

Styrket pædagogisk læreplan, rammer og indhold, EMU [EMU: Den styrkede pædagogiske læreplan](#)

FN's børnekonvention: [Unicef, børnekonventionen](#)

Dagtilbudsloven: [Dagtilbudsloven](#)